ОШ „Боривоје Ж. Милојевић“ – Крупањ

Годишњи план рада ОШ „Боривоје Ж. Милојевић“

за школску 2026/27. годину

Прилог бр. 5

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА

Предметна настава (5 - 8. разред)

Стручна већа за предметну наставу

септебар, 2026. године

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

ОДЛИЧАН (5)

Књижевност

-Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и потпуно самостално уме да парафразира и опише свој доживљај као и да процени основни тон певања, приповедања или драмске радње и уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима. - Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира елементе композиције. Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлику између до сада обрађених књижевних родова и врста и уме самостално да их пронађе и докаже у конкретном тексту.

Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писменом изражавању.

Потпуно усваја књижевне термине и појмове и препознаје их у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, повезује и примењује стечена знања на новим текстовима.Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, самосталан је и лако долази до решења.

Редовно чита домаћу лектиру и учествује у интерпретацији. На часовима је увек активан и учествује у анализи нових текстова, чита више од оног што је задато и служи се осталим изворима знања.

Језик

Ученик у потпуности са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике и на примерима показује да уме потпуно самостално да примени стечена знања и да повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима

.Зна до сада обрађена правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним радовима.

Успешно пише по диктату и уме да самостално, тачним реченицама одговори на питања (отвореног типа).

У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом и врло успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са сажимањем и без сажимања и описује.

Показује логичну и емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

Писмени радови су садржајно разрађени, тачно написани, композицијски утемељени, занимљиви, креативни и маштовити.

Самостално проналази тражене информације у тексту. Потпуно успешно и самостално саставља обрађене облике изражавања. Уме да драматизује краћи текст.

ВРЛО ДОБАР (4)

Књижевност

-Ученик чита са разумевањем различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и готово (у потпуности) самостално уме да парафразира и опише свој доживљај текста, одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње и готово (у потпуности) уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима.

Самостално уме да одреди књижевни род и врсту и да анализира готово све елементе композиције.

Зна карактеристике народне и ауторске књижевности, зна разлике између до сада обрађених књижевних родова и врста и уме самостално да их пронађе у конкретном тексту.

Потпуно усваја стилске фигуре, препознаје их у тексту и уме да их користи у усменом и писаном изражавању. Потпуно усваја књижевне термине и појмове и углавном их препознаје у тексту. Аргументовано брани постављене тезе током интерпретације књижевног текста, углавном самостално повезује и примењује стечена знања на новим текстовима. Критички се осврће на прочитани текст, има развијене способности да процењује, углавном је самосталан и долази до решења. Редовно чита домаћу лектиру и учествује у интерпретацији. На часовима је активан и учествује у анализи нових текстова, често чита више од оног што је задато и често се служи осталим изворима знања.

Језик

Ученик готово у потпуности и са разумевањем усваја наставне садржаје из граматике, на примерима показује да уме углавном без грешке да примени стечена знања и углавном без грешке повеже граматичке појмове обрађене у претходним разредима са новим садржајима. Зна правописна правила и доследно их самостално примењује у писаним радовима. Успешно пише по диктату и уме да самостално, тачним реченицама одговори на питања (отвореног типа).

У потпуности правилно изговара гласове и наглашава речи, интонира реченицу и разговетно чита наглас.

Језичка култура

-Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, успешно користи различите облике усменог изражавања, препричава са сажимањем и без сажимања и описује, показује логичну и

емоционалну изражајност у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).
-Писмени радови су садржајно разрађени, углавном тачно написани, композицијски утемељени.
-Самостално проналази тражене информације у тексту. Успешно и углавном самостално саставља обрађене облике новинарског изражавања. Уме да драматизује краћи текст.

ДОБАР (3)

Књижевност

-Ученик чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова) и делимично уме да парафразира и опише свој доживљај као и да уз помоћ наставника одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње.
-Уз помоћ наставника уме да повеже књижевне термине и појмове обрађиване у претходним разредима са новим делима.
-Самостално уме да одреди књижевни род и тражи помоћ при одређивању врсте. Уз подстицај одређује неке елементе композиције.
Зна карактеристике народне и ауторске књижевности и зна разлику између до сада обрађених књижевних врста.
Зна дефиниције стилских фигура, уз помоћ наставника или вршњака препознаје их у тексту.
-Делимично усваја књижевне термине и појмове и понекад учествује у интерпретацији. У већини случајева чита домаћу лектиру и понекад учествује у интерпретацији.
На часовима је каткад активан и ретко користи додатне изворе знања.

Језик

-Ученик уме да дефинише наставне садржаје из граматике, памти их и репродукује,али греши у примени стечених знања као и у повезивању граматичких појмова обрађених у претходним разредима са новим садржајима.
-Делимично зна правописна правила и делимично их примењује у писаним радовима.
-Делимично успешно пише по диктату и уме да одговори на питања, али реченице нису граматички и правописно тачне (питања отвореног типа). Правилно изговара гласове и понекад греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

Говорну поруку изговара потпуном и правилном реченицом, користи различите облике усменог изражавања, препричава и описује уз помоћ наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела). Писмени радови су делимично садржајно разрађени, делимично тачно написани, композицијски утемељени. Уз помоћ наставника проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља обрађене облике изражавања, драматизује краћи текст.

ДОВОЉАН (2)

Књижевност

-Ученик лоше чита различите врсте књижевних дела (и остале типове текстова), понекад делимично уме да опише свој доживљај и да уз помоћ наставника понекад одреди основни тон певања, приповедања или драмске радње.

-Понекад уз помоћ уме да одреди књижевни род и стално тражи помоћ при одређивању врсте.

-Уз подстицај ретко одређује неке елементе композиције. Разликује народну од ауторске књижевности. Препознаје неке књижевнотеоријске појмове уз подстицај и помоћ. У већини случајева не чита домаћу лектиру и ретко учествује у интерпретацији. На часовима је ретко активан.

Језик

-Ученик ретко уме да дефинише наставне садржаје из граматике, делимично их памти и репродукује,не уме да примени стечена знања. Прави веће правописне и граматичке грешке. Потребна је стална помоћ наставника. Углавном правилно изговара гласове и углавном греши у наглашавању речи, интонирању реченице и читању наглас.

Језичка култура

-Ретко успева да формулише говорну поруку, да каже одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

-Писмени радови су логички неповезани и садржајно сиромашни али у вези са темом, имају доста већих правописних, граматичких и стилских грешака, али поштује форму. Уз помоћ проналази тражене информације у тексту. Уз помоћ наставника саставља једноставније облике новинарског изражавања.

НЕДОВОЉАН (1)

Књижевност

-Ученик нема развијено интересовање за читање и ни уз добру мотивацију и помоћ не учествује у интерпретацији.

-Нема основна књижевнотеоријска знања, а због лошег читања не разуме текст. Не чита домаћу лектиру и не учествује у интерпретацији. На часовима је неактиван.

Језик

-Ученик није усвојио наставне садржаје из граматике, не препознаје граматичке категорије.

-Нема предзнања па тешко прати наставу, пасиван је и незаинтересован. Не прихвата помоћ ни савете наставника.

Језичка култура

-Не успева да формулише говорну поруку, да интерпретира одабране одломке или књижевне текстове који се уче напамет, да препричава и описује и поред помоћи наставника у свим облицима говорних вежби (и на теме из свакодневног живота и о доживљају књижевног дела).

-Писмени радови нису самостално урађени, логички неповезани и садржајно сиромашни и нису у вези са темом, не поштује правописну и граматичку норму. Тешко се изражава, а техника читања не задовољава.

Бројчано оцењивање:
У току полугодишта ученик ће имати најмање четири оцене у складу са Правилником о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању ("Сл. гласник РС", бр. 34/2019, 59/2020 и 81/2020).

А) Критеријуми вредновања контролних задатака:
Контролни задаци (најављени, дужи од 15 минута) садрже питања из читања и разумевања прочитаног, књижевности, граматике и правописа:

Структура задатака: 30% су задаци основног нивоа, 45% су задаци средњег и 25% напредног нивоа.

0% - 30% = недовољан (1)
31% - 50% = довољан (2)
51% - 69% = добар (3)
70% - 84% = врлодобар (4)
85% - 100% = одличан (5)

Напомена: Наставник може да одступи од скале бодовања за 5-10% ако је то у циљу објективне процене степена савладаности градива на нивоу одељења.

Б) Усмене провере знања

Оцењивање се врши континуирано, на сваком часу. Ученици чије знање наставник проверава на часу усменим путем бирају се методом случајног одабира, према жељама ученика да тог дана одговарају усменим путем или у договору са наставником. Учеников успех на усменим проверама знања вреднује се на следећи начин (у складу је са Правилницима о оцењивању у основној и средњој школи):

Одличан (5)

Ученик на постављено питање одговара самостално и показује висок ниво познавања градива, одговара на питања наставника без помоћи наставника и самостално повезује знања уводећи и појмове и појаве које се тичу других предмета или на начин који показује висок степен развијености међупредметних компетенција. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа (почев од препознавања градива до примене наученог на новим примерима). Успешно актуализује своја знања и повезује их са стварним примерима из живота.

Врлодобар (4)

Ученик самостално одговара на питања уз минималну помоћ и минималне погрешке, добро познаје појмове који се тичу градива, не лута по теми постављеног питања, самостално одговара на потпитања наставника или уз малу помоћ наставника. Успешно решава задатке на свим нивоима постигнућа, уз малу помоћ наставника.

Добар (3)

Ученик познаје градиво, уме да препозна појмове који се тичу градива и да их репродукује, уз помоћ наставника уме да одговори на потпитања, али често греши. Не уочава узрочнопоследичне везе и не може самостално закључивати о њима. Одговара на питања основног нивоа и решава задатке које је наставник већ давао на часу. Показује занимање и труди се, упркос свему.

Довољан (2)

Ученик може набројати, именовати или уз помоћ наставника дефинисати само основне појмове, стално га треба подсећати и усмеравати у одговорима, наводити на тачна решења и уз помоћ наставника је у стању да реши задатке основног нивоа. Отежано повезује дате чињенице и често греши у примени знања.

Недовољан (1)

Ученик није савладао основне појмове које садржи тема коју одговара, не показује интересовање да уз помоћ наставника пронађе одговоре, одговара са„не знам“ и „дајте ми један“, не жели усмено да одговара када на њега дође ред или када га наставник прозове да одговара.

Елементи формативног оцењивања (по правилу у педагошкој евиденцији):

писмене провере до петнаест минута;

усмено одговарање, активност на часу;

ангажовање (степен развијености ученичке компетенције);

успешност у групном раду;

израда плаката/паноа;

семинарски радови;

презентације

учешће у пројектима, културним догађајима,на литерарним конкурсима, такмичењима из књижевности и језика, и осталим активностима које подстичу љубав према српском језику, култури и традицији.

домаћи задаци, однос према раду.

а) Писмене провере до 15 минута

Писмена провера у трајању до 15 минута се не најављује и служи за процену напретка ученика. Резултат се бележи у педагошку документацију и саопштава ученику. Оцена добијена на оваквој вежби може бити елеменат оцене приликом формативног оцењивања, али не и једини елемент.

б) Домаћи задаци и посебни (индивидуални) задаци:

Наставник води евиденцију о домаћим задацима и индивидуалним задацима које је дао ученику. Три ненаписана домаћа задатка вреднују се оценом недовољан (1). Уколико ученик није понео домаћи задатак на час (није донео свеску, радну свеску, презентацију, плакат, пано...) сматра се да га није урадио. Уколико наставник утврди да је домаћи задатак писао неко други или је преписан са интернета, сматра се да га ученик није урадио. Уколико ученик на следећем часу покаже уредно написан домаћи задатак, наставник то бележи у своју педагошку свеску, али се не брише минус или други знак да је задатак неизвршен уколико ученик није заиста поправио свој однос према изради домаћих задатака. Уколико ученик добије посебан задатак, у договору са наставником бира облик у којем ће га представити и уколико је задатак урађен самостално, са разумевањем, благовремено и потпуно , може бити оцењен оценом одличан (5).
Уколико је задатак површно урађен, преузет са интернета или нема критичког односа према садржају, уколико ученик не познаје тему довољно да би самостално о њој говорио, али је показао интересовање и урадио задатак, његов се одговор позитивно оцењује као урађен, али не добија оцену, већ се позитиван одговор бележи у педагошку свеску наставника.

в) Стална активност на часу оцењује се оценом одличан (5) или нижом јер су одговори били непотпуни или нетачни, а активност присутна, уколико је ученик сагласан.

г) Рад у групи:

Оцена за рад у групи иста је за све ученике, чланове групе, осим уколико наставник није донео посебан начин вредновања групног рада, и бележи се у педагошкој свесци. Знање стечено групним радом проверава се индивидуално и важи за целу тему, а не само за посебне, радне задатке групе, и може се уписати у дневник рада.
Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.
Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

НАПОМЕНА: Наведени критеријуми и елементи оцењивања односе се на наставне садржаје обухваћене програмима рада од 5. до 8. разреда основне школе, који су за ученике актуелни текуће школске године.

РУСКИ ЈЕЗИК

Наставник током целе школске године континуирано води евиденцију о напредовању, ангажовању, постигнућима и активностима ученика на часовима.

ПЕТИ - ОСМИ РАЗРЕД

Оцењивањем ученика од петог до осмог разреда обухваћени су следећи елементи:

Разумевање (писаног/слушаног садржаја)

Говорне способности

Способности писменог изражавања

Језичке законитости – граматика

Мерила за елемент „Разумевање“:

Одличан 5- ученик разуме саговорника и усмено излаже у нормалном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст, с лакоћом влада материјом и вештинама.

Врло добар 4- разуме питања у нормалном говорном темпу, али је потребно понекад нешто поновити, не разуме сваку појединост код писаног и слушаног садржаја.

Добар 3 - разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је нужно поновити и поједноставити неке делове реченице, потребно га је усмеравати.

Довољан 2 - има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника који га води кроз материју, има тешкоћа у разумевању излагања, једва схвата уз објашњења и поједностављења, слабо разуме писану и говорну материју.

Недовољан 1 - не разуме усмена излагања, слушан ни писан садржај ни уз помоћ наставника.

Мерила за елемент„Говорне способности“:

Одличан 5 - ученик слободно и без оклевања изражава своје мисли, активан је у разговору, правилним изговором течно изговара реченице и нема већих граматичких грешака.

Врло добар 4 - ученик говори правилно, али се изражава са мањим граматичким грешкама које не утичу на разумевање смисла реченице; понекад користи реч или фразу која је неадекватна и погрешно је изговара.

Добар 3 - ученик може да комуницира и има скроман речник, смисао изреченог је понекад нејасан због граматичких грешака и нетачног реда речи, али је разумљив. Ученик има делимичних тешкоћа у читању, изговору и интонацији.

Довољан 2 -ученик прави велике и честе грешке у разговору и изговору што отежава оно што жели да каже; ретко налази праве речи и фразе, тешко се изражава, а његов оскудан речник користи полако и са пуно оклевања упркос великој помоћи наставника.

Недовољан 1 - ученик не уме самостално да се изражава, једва користи најосновнији вокабулар, има потешкоћа у читању, изговору и интонацији. Није савладао ни најосновније граматичке структуре па је смисао изреченог нејасан и неразумљив.

Мерила за елемент „Способности писменог изражавања“:

Одличан 5 - ученик може у писаној форми да изрази своје мисли самостално и без већих граматичких и правописних проблема; редовно извршава све писане домаће задатке, има добру технику решавања тестова и успешан је у томе.

Врло добар 4 - ученик у писаној форми изражава своје мисли самостално уз понеке граматичке и правописне грешке; готово редовно има све писане домаће задатке; има врло добар резултат на тесту и проверама знања.

Добар 3 - ученик не може без помоћи да изрази своје мисли писаним путем и прави честе и веће правописне и граматичке грешке; делимично ради домаће задатке; углавном остварује просечан резултат на тесту и проверама знања.

Довољан 2 - ученик није способан самостално да се писмено изрази, прави учестале и озбиљне правописне и граматичке грешке; нередовно ради домаће задатке; постиже минималан успех на тестовима и проверама знања.

Недовољан 1- прави крупне грешке у писаном изражавању и у основним граматичким облицима, не ради домаће задатке готово уопште, не постиже минималнан број бодова на тесту и проверама знања.

Мерила за елемент „Језичке законитости-граматика“:

Одличан 5 - ученик влада граматичким правилима, потпуно их разуме и правилно примењује у датом језичком контексту.

Врло добар 4 - ученик разуме и правилно примењује научена граматичка правила, уз местимичне грешке.

Добар 3 - ученик делимично примењује научена граматичка правила уз грешке.

Довољан 2- ученик препознаје граматичка правила и повремено их минимално примењује.

Недовољан 1-ученик не препознаје граматичка правила нити уме да их примењује.

Оцењивање ученика од петог до осмог разреда је бројчано и врши се:

1) Писаним путем
2) Усменим путем
3) Праћењем активности на часу и кроз израду домаћих задатака/пројектних активности
Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.

Ученици 5. разреда имају 1 писмени задатак у другом полугодишту, а од 6. до 8. разреда један писмени задатак по полугодишту. Од 5. до 8. разреда ученици имају и најмање једну писану проверу уз претходну најаву садржаја програма наставе и учења који ће се писмено проверавати. Распоред писаних провера дужих од 15 минута уписује се у дневник и објављује се за свако одељење на огласној табли школе и на званичној интернет страни школе. Распоред може да се мења на предлог наставника, уз сагласност одељењског већа. Писане провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се обављати без претходне најаве и евидентирају се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа ученика.

1) Писане провере постигнућа се оцењују на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:
·86-100% оцена одличан (5)

·70%-85% оцена врло добар (4)

·50%-69% оцена добар (3)

·33%-49% оцена довољан (2)

·до 32% оцена недовољан (1)

Скала може да варира у односу на постигнућа ученика, али не више од 5%.

2) Оцена добијена усменим путем се формира на основу ученичког одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује изузетно велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом

изражавању. Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила. У стању је да самостално искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Правилно и самостално изражајно чита. Ученик самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. На матерњем и страном језику саопштава информацију добијену од 3. лица у вези са познатим темама у конкретним комуникативним ситуацијама. У потпуности показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Врло добар (4) – Ученик у великој мери разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме једноставне фреквентне речи и изразе, а приликом изражавања користи једноставна језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. У стању је да уз мању помоћ наставника успешно искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. У великој мери правилно и самостално изражајно чита. Ученик у великој мери самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. У великој мери показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Добар (3) – Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном једноставније, фреквентније речи изразе, а приликом изражавања користи једноставније језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама.Углавном правилно чита. Делимично је у стању да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Ученик у довољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Показује делимичну способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама и логичког повезивања појмова.

Довољан (2) –Ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђене основне, најфреквентније појмове, речи и изразе уз мали степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном најједноставније речи, кратке и једноставне поруке и упутства и користи најједноставнија језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Чита делимично правилно и уз помоћ наставника. Ученик је у стању да искључиво уз помоћ наставника искаже једноставну усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста и то на нивоу репродукције. Ученик у малој мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања су на нивоу репродукције, уз повремену минималну примену.

Недовољан (1) – Ученик не препознаје нити разуме планом и програмом предвиђене основне појмове, речи и изразе, не уме да их репродукује нити примени у усменом изражавању. Ученик није самосталан у раду и није у стању ни уз помоћ наставника да искаже једноставнију усмену

поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста. Ученик у недовољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања нису ни на нивоу препознавања, без способности репродукције и минималне примене.

3) Активност ученика прати се континуирано и вреднује током целе школске године. У активност улази и редовност/благовременост/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност.
Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика из предмета, најчешће у његову корист.
Уколико ученик не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање, као ни жељу за напредовањем, оцењује се оценом недовољан (1).
Оцењивање/вредновање пројектних активности углавном има мотивациону улогу и вреднује се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

Оцењивање ученика по ИОП-у
Ученик коме је потребна додатна подршка у образовању оцењује се у односу на остваривање циљева и стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана или у односу на прилагођене стандарде постигнућа при чему се вреднује и однос ученика према раду и постављеним задацима/захтевима предмета у складу са његовим способностима.

Оцењивање ученика по ИОП-у 1 се врши на основу ангажовања и степена остварености постојећих стандарда и очекиваних исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.
Оцењивање ученика по ИОП-у 2 се врши на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Вредновање је усмерено на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијању његовог самопоуздања и осећаја напредовања.
При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, примењује се индивидуални приступ у сарадњи са педагошко-психолошком службом школе.

ЕНГЛЕСКИ ЈЕЗИК

Критеријуми оцењивања сачињени су у складу са исходима, циљевима и задацима прописаних Планом и програмом наставе и учења предмета, Општим стандардима постигнућа за енглески језик и уз поштовање Правилника о оцењивању ученика у основном образовању и васпитању.

ПЕТИ - ОСМИ РАЗРЕД

Оцењивањем ученика од петог до осмог разреда обухваћени су следећи елементи:

- Разумевање (писаног/слушаног садржаја)
- Говорне способности
- Способности писменог изражавања
- Језичке законитости – граматика

- **Мерила за елемент Разумевања:**

Одличан 5- ученик разуме саговорника и усмено излаже у нормалном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст, с лакоћом влада материјом и вештинама.

Врло добар 4- разуме питања у нормалном говорном темпу, али је потребно понекад нешто поновити, не разуме сваку појединост код писаног и слушаног садржаја.

Добар 3 - разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је нужно поновити и поједноставити неке делове реченице, потребно га је усмеравати.

Довољан 2 - има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника који га води кроз материју, има тешкоћа у разумевању излагања, једва схвата уз објашњења и поједностављења, слабо разуме писану и говорну материју.

Недовољан 1 - не разуме усмена излагања, слушан ни писан садржај ни уз помоћ наставника.

- **Мерила за елемент Говорне способности:**

Одличан 5 – ученик слободно и без оклевања изражава своје мисли, активан је у разговору, правилним изговором течно изговара реченице и нема већих граматичких грешака.

Врло добар 4 - ученик говори правилно, али се изражава са мањим граматичким грешкама које не утичу на разумевање смисла реченице; понекад користи реч или фразу која је неадекватна и погрешно је изговора.

Добар 3 - ученик може да комуницира иима скроман речник, смисао изреченог је понекад нејасан због граматичких грешака и нетачног реда речи, али је разумљив. Ученик има делимичних тешкоћа у читању, изговору и интонацији.

Довољан2-ученик прави велике и честе грешке у разговору и изговору што отежаваоно што жели да каже; ретко налази праве речи и фразе, тешко се изражава, а његов оскудан речник користи полако и са пуно оклевања упркос великој помоћи наставника.

Недовољан 1 - ученик не уме самостално да се изражава, једва користи најосновнији вокабулар, има потешкоћа у читању, изговору и интонацији. Није савладао ни најосновније граматичке структуре па је смисо изреченог

нејасан и неразумљив.

- **Мерила за елемент Способности писменог изражавања:**

Одличан 5- ученик може у писаној формида изрази своје мисли самостално и без већих граматичких и правописних проблема; редовно извршава све писане домаће задатке, има добру технику решавања тестова и успешан је у томе.

Врло добар 4 - ученик у писаној форми изражава своје мисли самостално уз понеке граматичке и правописне грешке; готово редовно има све писане домаће задатке; има врло добар резултат на тесту и проверама знања.

Добар 3 - ученик не може без помоћи даизрази своје мисли писаним путем и прави честе и веће правописне и граматичке грешке; делимично ради домаће задатке; углавном остварује просечан резултат на тесту и проверама знања.

Довољан 2 - ученик није способан самостално да се писмено изрази, прави учестале и озбиљне правописне и граматичке грешке; нередовно ради домаће задатке; постиже минималан успех на тествима и проверама знања.

Недовољан 1- прави крупне грешке у писаном изражавању и у основним граматичким облицима, не ради домаће задатке готово уопште, не постиже минималнан број бодова на тесту и проверама знања.

- **Мерила за елемент Језичких законитости-граматике:**

Одличан 5 - ученик влада граматичким правилима, потпуно их разуме и правилно примењује у датом језичком контексту.
Врло добар 4 - ученик разуме и правилно примењује научена граматичка правила, уз местимичне грешке.
Добар 3 - ученик делимично примењује научена граматичка правила уз грешке.
Довољан 2- ученик препознаје граматичка правила и повремено их минимално примењује.
Недовољан 1-ученикне препознаје граматичка правила нити уме да их примењује.
Оцењивање ученика од петог до осмог разреда је бројчано и врши се:

1)Писаним путем

2)Усменим путем

3) Праћењем активности на часу и кроз израду домаћих задатака/пројектних активности

Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.
Ученици 5-8.разреда имају 1 писмени задатак по полугодишту и најмање 1 писану проверу уз претходну најаву садржаја програма наставе и учења који ће се писмено проверавати.Распоред писаних провера дужих од 15 минута уписује се у дневник и објављује се за свако одељење на огласној табли школе и на званичној интернет страни школе.Распоред може да се мења на предлог наставника, уз сагласност одељењског већа. Писане провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се обављати без претходне најаве и евидентирају се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа ученика.

1) Писане провере постигнућа се оцењују на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:

- 86-100% оцена одличан (5)
- 70%-85% оцена врло добар (4)
- 50%-69% оцена добар (3)
- 33%-49% оцена довољан (2)
- до 32% оцена недовољан (1)

2) Оцена добијена усменим путем се формира на основу ученичког одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) – Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује изузетно велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила. У стању је да самостално искаже усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Правилно и самостално изражајно чита. Ученик самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. На матерњем и страном језику саопштава информацију добијену од 3. лица у вези са познатим темама у конкретним комуникативним ситуацијама. У потпуности показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Врло добар (4) – Ученик у великој мери разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме једноставне фреквентне речи и изразе, а приликом изражавања користи једноставна језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. У стању је да уз мању помоћ наставника успешно искаже усмену поруку, исприча лични доживљај,

преприча садржај разговора или наративног текста. У великој мери правилно и самостално изражајно чита. Ученик у великој мери самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. У великој мери показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Добар (3) – Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном једноставније, фреквентније речи изразе, а приликом изражавања користи једноставније језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама.Углавном правилно чита. Делимично је у стању да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, преприча садржај разговора или наративног текста. Ученик у довољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Показује делимичну способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама и логичког повезивања појмова.

Довољан (2) –Ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђене основне, најфреквентније појмове, речи и изразе уз мали степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном најједноставније речи, кратке и једноставне поруке и упутства и користи најједноставнија језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Чита делимично правилно и уз помоћ наставника. Ученик је у стању да искључиво уз помоћ наставника искаже једноставну усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста и то на нивоу репродукције. Ученик у малој мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама.Језичке вештине и знања су на нивоу репродукције, уз повремену минималну примену.

Недовољан (1) – Ученик не препознаје нити разуме планом и програмом предвиђене основне појмове, речи и изразе, не уме да их репродукује нити примени у усменом изражавању. Ученикније самосталан у раду и није у стању ни уз помоћ наставника да искаже једноставнију усмену поруку, исприча лични доживљај, садржај разговора или наративног текста. Ученик у недовољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања нису ни на нивоу препознавања, без способности репродукције и минималне примене.

3) Активност ученика прати се континуирано и вреднује током целе школске године. У активност улази и редовност/благовременост/тачност израде и доношења домаћих задатака, као и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност.

Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика из предмета, најчешће у његову корист.

Уколико ученик не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање, као ни жељу за напредовањем, оцењује се оценом недовољан (1).

Оцењивање/вредновање пројектних активности углавном има мотивациону улогу и вреднује се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

ФРАНЦУСКИ ЈЕЗИК

други страни језик од 5-8. разреда

Наставник током целе школске године континуирано води евиденцију о напредовању, ангажовању, постигнућима и активностима ученика на часовима.

Оцењивањем ученика од петог до осмог разреда обухваћени су следећи елементи:

- Разумевање (писаног/слушаног садржаја)
- Говорне способности
- Способности писменог изражавања
- Језичке законитости – граматика
- **Мерила за елемент „ Разумевање ":**

Одличан 5- ученик разуме саговорника и усмено излаже у нормалном темпу, у потпуности разуме писани и слушани текст, с лакоћом влада материјом и вештинама.

Врло добар 4- разуме питања у нормалном говорном темпу, али је потребно понекад нешто поновити, не разуме сваку појединост код писаног и слушаног садржаја.

Добар 3 - разуме излагања и питања постављена споријим темпом, понекад је нужно поновити и поједноставити неке делове реченице, потребно га је усмеравати.

Довољан 2 - има минимум разумевања и напредује уз помоћ наставника који га води кроз материју, има тешкоћа у разумевању излагања, једва схвата уз објашњења и поједностављења, слабо разуме писану и говорну материју.

Недовољан 1 - не разуме усмена излагања, слушани ни писани садржај ни уз помоћ наставника.

- **Мерила за елемент„Говорне способности ":**

Одличан 5 - ученик слободно и без оклевања изражава своје мисли, активан је у разговору и нема већих граматичких грешака.

Врло добар 4 - ученик говори углавном правилно, али се изражава са мањим граматичким грешкама које не утичу на разумевање смисла реченице; понекад користи реч или фразу која је неадекватна и погрешно је изговора.

Добар 3 - ученик може да комуницира, има скроман речник, смисао изреченог је понекад нејасан због граматичких грешака и нетачног реда речи, али је разумљив. Ученик има делимичних тешкоћа у читању, изговору и интонацији.

Довољан 2-ученик прави велике и честе грешке у разговору и изговору што отежава оно што жели да каже; ретко налази праве речи и фразе, тешко се изражава, а његов оскудан речник користи полако и са пуно оклевања упркос великој помоћи наставника.

Недовољан 1 - ученик не уме самостално да се изражава, једва користи најосновнији вокабулар, има потешкоћа у читању, изговору и интонацији. Није савладао ни најосновније граматичке структуре па је смисао изреченог нејасан и неразумљив.

- **Мерила за елемент „Способност писменог изражавања ":**

Одличан 5- ученик може у писаној форми да изрази своје мисли самостално и без већих граматичких и правописних проблема; редовно извршава све писане домаће задатке, има добру технику решавања тестова и успешан је у томе.

Врло добар 4 - ученик у писаној форми изражава своје мисли углавном самостално уз понеке граматичке и правописне грешке; готово редовно има све писане домаће задатке; има врло добар резултат на тесту и проверама знања.

Добар 3 - ученик не може без помоћи да изрази своје мисли писаним путем и прави честе и веће правописне и граматичке грешке; делимично ради домаће задатке; углавном остварује просечан резултат на тесту и проверама знања.

Довољан 2 - ученик није способан самостално да се писмено изрази, прави учестале и озбиљне правописне и граматичке грешке; нередовно ради домаће задатке; постиже минималан успех на тествима и проверама знања.

Недовољан 1- прави крупне грешке у писаном изражавању и у основним граматичким облицима, не ради домаће задатке готово уопште, не постиже минималнан број бодова на тесту и проверама знања.

- **Мерила за елемент „Језичке законитости- граматика ":**

Одличан 5 - ученик влада граматичким правилима, потпуно их разуме и правилно примењује у датом језичком контексту.

Врло добар 4 - ученик разуме и правилно примењује научена граматичка правила, уз местимичне грешке.

Добар 3 - ученик делимично примењује научена граматичка правила уз грешке.

Довољан 2- ученик препознаје граматичка правила и повремено их минимално примењује.

Недовољан 1-ученик не препознаје граматичка правила нити уме да их примењује.
Оцењивање ученика од петог до осмог разреда врши се:
1) Писаним путем
2) Усменим путем
3) Праћењем активности на часу и кроз израду домаћих задатака/пројектних активности
Оцена представља објективну и поуздану меру напредовања и развоја ученика, као и ангажовања ученика и његове самосталности у раду.

Ученици 5. разреда имају 1 писмени задатак у другом полугодишту, а од 6. до 8.разреда један писмени задатак по полугодишту. Од 5. до 8. разреда ученици имају и најмање 1 писану проверу уз претходну најаву садржаја програма наставе и учења који ће се писмено проверавати . Распоред писаних провера дужих од 15 минута уписује се у дневник и објављује се за свако одељење на огласној табли школе и на званичној интернет страни школе.Распоред може да се мења на предлог наставника, уз сагласност одељењског већа. Писане провере постигнућа у трајању до 15 минута могу се обављати без претходне најаве и евидентирају се у педагошкој документацији наставника ради праћења постигнућа ученика.

1) Писане провере постигнућа се оцењују на основу скале која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене:
86-100% оцена одличан (5)
70%-85% оцена врло добар (4)
50%-69% оцена добар (3)
33%-49% оцена довољан (2)
до 32% оцена недовољан (1)
Скала може да варира у односу на постигнућа ученика, али не више од 5%.

2) Оцена добијена усменим путем се формира на основу ученикoвог одговора или излагања према следећој бројчаној скали:

Одличан (5) - Ученик у потпуности разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује изузетно велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Успешно користи све граматичке елементе и конструкције и уочава најчешће изузетке од правила. Правилно и самостално изражајно чита. Ученик самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. На матерњем и страном језику саопштава информацију добијену од 3. лица у вези са познатим темама у конкретним комуникативним ситуацијама. У потпуности показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуациј ама.

Врло добар (4) - Ученик у великој мери разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе и показује велики степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме једноставне фреквентне речи и изразе, а приликом изражавања користи једноставна језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. У великој мери правилно и самостално изражајно чита. Ученик у великој мери самостално остварује комуникацију и размењује са саговорницима информације у вези са познатим темама, садржај има и комуникативним функцијама. У великој мери показује способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама.

Добар (3) - Ученик углавном разуме планом и програмом предвиђене појмове, речи и изразе уз делимичан степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном једноставније, фреквентније речи изразе, а приликом изражавања користи једноставније језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Углавном правилно чита. Ученик у довољној мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Показује делимичну способност примене језичких вештина и знања у новим ситуацијама и логичког повезивања појмова.

Довољан (2) -Ученик препознаје и разуме планом и програмом предвиђене основне, најфреквентније појмове, речи и изразе уз мали степен самосталности приликом њихове примене у усменом изражавању. Ученик разуме углавном најједноставније речи, кратке и једноставне поруке и упутства и користи најједноставнија језичка средства и конструкције у датим комуникативним ситуацијама. Чита делимично правилно и уз помоћ наставника. Ученик у малој мери остварује комуникацију и размењује са саговорницима кратке информације у вези са познатим темама, садржајима и комуникативним функцијама. Језичке вештине и знања су на нивоу репродукције, уз повремену минималну примену.

Недовољан (1) - Ученик не препознаје нити разуме планом и програмом предвиђене основне појмове, речи и изразе, не уме да их репродукује нити примени у усменом изражавању. Ученик није самосталан у раду и није у стању ни уз помоћ наставника да искаже једноставнију усмену поруку. Језичке вештине и знања нису ни на нивоу препознавања , без способности репродукције и минималне примене.

3) Активност ученика прати се континуирано и вреднује током целе школске године. У активност улази и редовност/благовременост/тачност израде и доношења домаћих задатака, као

и редовно доношење материјала потребног за рад на часу. Степен самосталности у раду, степен ангажовања, иницијативе, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима такође се вреднују кроз активност.

Оцена из активности може бити од значаја и за општи успех ученика из предмета, најчешће у његову корист.

Уколико ученик не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање, као ни жељу за напредовањем, оцењује се оценом недовољан (1).

Оцењивање/вредновање пројектних активности углавном има мотивациону улогу и вреднује се у складу са показаним степеном самосталности, активности и ангажовања као и сарадње са осталим члановима групе, извођења закључака на основу прикупљених података и презентовања продукта пројекта.

Оцењивање ученика по ИОП-у

Ученик коме је потребна додатна подршка у образовању оцењује се у односу на остваривање циљева и стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана или у односу на прилагођене стандарде постигнућа при чему се вреднује и однос ученика према раду и постављеним задацима/захтевима предмета у складу са његовим способностима.

Оцењивање ученика по ИОП-у 1 се врши на основу ангажовања и степена остварености постојећих стандарда и очекиваних исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Оцењивање ученика по ИОП-у 2 се врши на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Вредновање је усмерено на подстицање ученика на активно учествовање у настави и ваннаставним активностима, развијању његовог самопоуздања и осећаја напредовања. При евалуацији ученика који раде по ИОП-у, примењује се индивидуални приступ у сарадњи са педагошко-психолошком службом школе.

ИСТОРИЈА

Постигнућа ученика од 5. до 8. разреда у оквиру предмета историје оцењују се формативно и сумативно. Формативно оцењивање подразумева: редовно праћење и процену напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа, односно ангажовања ученика на сваком часу, мотивисаности, редовно доношење прибора за рад, израду домаћих задатака, израду задатака на самом часу. Води се у педагошкој свесци наставника, а из овога проистиче и оцена за рад на часу.Формативно оцењивање садржи повратну информацију о остварености прописаних исхода и стандарда постигнућа ученика и ангажовања у оквиру предмета као и препоруке за даље напредовање. Ученик се из предмета ИСТОРИЈА

бројчано оцењује најмање два пута у полугодишту у петом разреду а четири пута у полугодишту у шестом, седмом и осмом разреду.

Бројчаном оценом изражава се:

-степен остварености прописаних стандарда

- ангажовање ученика у настави

ПЕТИ РАЗРЕД

-одличан (5)- ученик целовито сагледава историјске процесе током упознавања с предметом, разуме и уме да примени начине рачунања времена пре нове ере и током нове ере, познаје и разликује узроке и последице, познаје најважније историјске догађаје и повезује их са одговарајућим личностима, закључује, примењује стечено знање, самостално се сналази на историјској карти.Показује иницијативу током наставе, самостално обавља различите врсте задатака.

-врло добар (4)- ученик зна и разуме узроке и последице, познаје најважније историјске догађаје и повезује их са историјским личностима, изводи закључке, самостално се сналази на историјској карти.

-добар (3)- ученик зна узроке и последице, именује важне историјске догађаје и личности, уме да објасни значај историјских догађаја, сналази се на историјској карти уз помоћ наставника. Уз подршку наставника обавља задатке на часу.

-довољан (2)- ученик именује и препознаје основне историјске догађаје, историјске личности, уме да наведе узроке и последице основних историјских појава уз помоћ наставника. Активан је на часу уз помоћ наставника.

-недовољан (1)- ученик нема познавање основних историјских догађаја, личности;не показује жељу за напредовањем.

ШЕСТИ РАЗРЕД

-одличан (5)-ученик целовито сагледава историјски ток средњег века и раног новог века,познаје и разликује узроке и последице средњег и раног новог века,познаје најважније историјске догађаје средњег и раног новог века и повезује их са одговарајућим личностима,зна специфичне детаљи из опште и националне историје средњег и раног новог века,самостално изводи закључке,примењује стечено знање,уме да користи историјске изворе за средњи и рани нови век,самостално се сналази на историјској карти за средњи и рани нови век.Показује иницијативу током наставе,самостално обавља различите врсте задатака.

-врло добар (4)-ученик зна и разуме узроке и последице историјских ,појава средњег и раног новог века,познаје најважније историјске догађаје из средњег и раног новог века и повезује их са одговарајућим личностима из тог периода,препознаје повезаност појава из средњег и раног новог века са појавама из садашњости, повезаност опште и националне историје средњег и раног новог века,изводи закључке,самостално се сналази на историјској карти за средњи рани нови век.Сналази се у обављању

различитих задатака.

-добар (3)-ученик зна узроке и последице историјских појава средњег и раног новог века,именује важне историјске догађаје,историјске личности из средњег и раног новог века,уме да објасни значај историјских догађаја,сналази се на историјској карти за средњи и рани нови век уз помоћ наставника.Уз подршку наставника обавља задатке.

-довољан (2)-ученик именује и препознаје основне историјске догађаје средњег и раног новог века,историјске личности средњег и раног новог века,уме да наведе узроке и последице основних историјских појава средњег и раног новог века уз помоћ наставника.Активан је на часу уз помоћ наставника.

-недовољан (1)-ученик нема познавање основних историјских догађаја,личности средњег и раног

новог века;не показује жељу за напредовањем.

СЕДМИ РАЗРЕД

-одличан (5)-ученик целовито сагледава историјски ток индустријског доба,познаје и разликује узроке и последице позног новог века,познаје најважније историјске догађаје и повезује их са одговарајућим личностима позног новог века,зна специфичне детаљи из опште и националне историје позног новог века,самостално изводи закључке,примењује стечено знање,уме да користи историјске изворе за позни нови век,самостално се сналази на историјској карти за позни нови век.Показује иницијативу током наставе,самостално обавља различите врсте задатака.

-врло добар (4)-ученик зна и разуме узроке и последице историјских ,појава позног новог века,познаје најважније историјске догађаје из позног новог века и повезује их са одговарајућим личностима из тог периода,препознаје повезаност појава из позног новог века са појавама из садашњости, повезаност опште и националне историје позног новог века,изводи закључке,самостално се сналази на историјској карти за позни нови век.Сналази се у обављању различитих задатака.

-добар (3)-ученик зна узроке и последице историјских појава позног новог века,именује важне историјске догађаје,историјске личности позног новог века,уме да објасни значај историјских догађаја из тог периода,сналази се на историјској карти за позни нови век уз помоћ наставника.Уз подршку наставника обавља задатке.

-довољан (2)-ученик именује и препознаје основне историјске догађаје ,историјске личности из позног новог века,уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из позног новог века уз помоћ наставника.Активан је на часу уз помоћ наставника.

-недовољан (1)-ученик нема познавање основних историјских догађаја,личности из позног новог века.Не показује жељу за напредовањем.

ОСМИ РАЗРЕД

-одличан (5)-ученик целовито сагледава историјске токове краја новог века и савременог доба,познаје и

разликује узроке и последице,познаје најважније историјске догађаје крајем новог века и у савремено доба и повезује их са одговарајућим личностима,зна специфичне детаљи из опште и националне историје датог периода,самостално изводи закључке,примењује стечено знање,уме да користи историјске изворе за нови век и савремено доба,самостално се сналази на историјској карти за нови век и савремено доба.Показује иницијативу током наставе,самостално обавља различите врсте задатака.

-врло добар (4)-ученик зна и разуме узроке и последице исоријских ,појава краја новог века и савременог доба,познаје најважније историјске догађаје и повезује их са одговарајућим личностимаса краја новог века и из савременог доба,препознаје повезаност појава крајем новог века и из савременог доба са појавама из садашњости, повезаност опште и националне историје краја новог века и савременог доба,изводи закључке,самостално се сналази на историјској карти.Сналази се у обављању различитих задатака.

-добар (3)-ученик зна узроке и последице историјских појава са краја новог века и из савременог доба,именује важне историјске догађаје,историјске личности крајем новог века и из савременог доба,уме да објасни значај историјских догађаја из датог периода ,сналази се на историјској карти за нови век и савремено доба уз помоћ наставника.Уз подршку наставника обавља задатке.

-довољан (2)-ученик именује и препознаје основне историјске догађаје са краја новог века и савременог доба,историјске личности из датог периода,уме да наведе узроке и последице основних историјских појава из тог периода уз помоћ наставника.Активан је на часу уз помоћ наставника.

-недовољан (1)-ученик нема познавање основних историјских догађаја,личности са краја новог века и савременог доба.Не показује жељу за напредовањем

ГЕОГРАФИЈА

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем. Ученик се из предмета ГЕОГРАФИЈА оцењује најмање два пута у полугодишту у петом разреду а четири пута у полугодишту у шестом, седмом и осмом разреду.

Бројчаном оценом изражава се:
-степен остварености прописаних стандарда и исхода и
ангажовање ученика у настави.

• Иницијални тест - обавља се на почетку школске године, у првој или другој недељи. Наставник процењује претходна постигнућа ученика у оквиру одређене области или теме, која су од значаја за предмет. Резултат иницијалног процењивања не оцењује се и служи за планирање рада наставника и даље праћење напредовања ученика.

У току полугодишта ученици од 5.до 8. разреда се из Географије оцењују на три начина:

1) Усмено
2) Писмено
3) На основу активности на часу (слободна наставникова процена о раду ученика током једног полугодишта/школске године).
Ученик може бити оцењен током сваког дела часа (уводног,главног и завршног) и на свим типовима часа (обрада,утврђивање и систематизација). Оцена је јавна са образложењем и препоруком за даљи рад. Оцена се бележи у педагошку свеску и уноси у дневник.

· Усмена провера постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта.

Најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика. Начини оцењивања: дискусија на часу, мапе појмова, проблемски задаци, есеји...

· Писмена провера постигнућа ученика - обавља се у току оба полугодишта. Ученик ће имати најмање једну оцену (у полугодишту) на контролном задатку не дужем од 15 минута. Писмени рад (петнаестоминутна провера) изводиће се према унапред утврђеном плану о коме ће ученици бити информисани. Оцене су јавне,ученик има увид у свој рад, а оцена се не уписује у ес-дневник као бројчана, него формативна. Реализује се на крају наставне области, а према плану предметног наставника.Тест у трајању до 15минута обавља се чак и без најаве, а спроводи се ради утврђивања остварености циља часа и савладаности дела реализованих садржаја.

Тест у трајању од 15 минута се вреднује кроз проценте – бодове:

· Одличан(5) 86-100%;
· Врло добар(4) 70-85 %;
· Добар(3) 50-69 %;
· Довољан(2) 30-49%
· Недовољан(1) 0-29 %

Скала може да варира у зависности од постигнућа ученика, али не више од 5%.
Провера картографске писмености може бити остварена усменим и писменим путем (неме карте).

•Активност на часу: Активност ученика прати се и вреднује континуирано током наставног процеса.

Елементи формативног оцењивања чине (по правилу у педагошкој евиденцији): усмени одговори, писмене провере до петнаест минута, ангажовање, степен развијености ученичке компетенције, активност на часу, успешност у групном раду, практичан рад, излагања и представљања изложби радова, пп презентација, резултата истраживања, плаката/паноа, модела, цртежа, графикона, табела, постера, збирке одабраних ученикових продуката рада - портфолија, у складу са програмом географије, домаћи задаци, однос према раду, писање есеја, учешћа у дебати и дискусији, сарадња у тиму, комуникација у тиму, показивање иницијативе, заинтересованост,...као и учешће на општинском, окружном или републичком такмичењу и учешће на националним и међународним такмичењима.

Практични рад, пројекат је индивидуални или групни облик рада на одређену тему.

Рад у групи подразумева тимски рад ученика, ангажованост, размену, повезивање и примену идеја а има за циљ: самостално прикупљање и критички одабир информација; решавање проблема; доношење одлука; планирање и поштовање рокова; самостално учење; рад у групи; сарадња; критички однос према властитом и туђем раду. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.

Рад на пројекту оцењује се кроз вредновање активности и ангажовања током рада на пројекту, знања које је ученик стекао и применио у раду, продукт пројекта и излагање резултата рада.
Прати се његово залагање, труд, постигнуће, напредак, активно учествовање пре заокруживања формативне оцене у сумативну. Наставник повремено прегледа ученичке радове, школску (радну) свеску (садржај свеске, уредност, цртеже, додатне текстове) и може их оценити и уписати у педагошку евиденцију.
Подаци као што су степен самосталности у раду, креативност, степен ангажовања, начин остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима и други подаци о ученику битни за праћење, бележе се у педагошку свеску.У закључну оцену за крај полугодишта/школске год. могу да уђу и остале активности и интересовања ученика, његова залагања, прикази занимљивих текстова из научно-популарне литературе, редован долазак на часове додатне и допунске наставе, припремне наставе...Оцена из активности позитивно утиче на мотивацију ученика, а може бити од значаја и за општи успех ученика у његову корист.

Врста, ниво и обим знања и ангажовање ученика оцењују се тако да оцену:

<u>У ПЕТОМ разреду - област Физичка географија</u>:

Одличан (5) добија ученик који препознаје димензије Земље и објашњава последице Земљиног облика и њених кретања објашњава физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и наводи мере за његову заштиту, обнову и унапређивање, у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама,самостално се сналази на географској карти,глобусу, лако логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који зна димензије Земње и у главном објашњава последице Земљиног облика и њених кретања, разуме физичко-географске законитости у географском омотачу (климатску и биогеографску зоналност) и познаје мере за његову заштиту, обнову и унапређивање, у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања, у великој мери сарађује са

осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) добија ученик који описује небеска тела и њихова кретања, разликује и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе у Земљиним сферама (литосфери, атмосфери, хидросфери, биосфери), у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) добија ученик који , именује небеска тела у Сунчевом систему и наводи њихов распоред, описује облик Земље и препознаје појаве и процесе везане за њена кретања, именује Земљине сфере (литосферу, атмосферу, хидросферу, биосферу) и препознаје њихове основне одлике, а знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних географских објеката, појава, процеса и односа. Знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује жељу за напредовањем као ни интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

<u>У ШЕСТОМ разреду</u>:
Одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, лако логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује, показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.
- област Географске вештине: доноси закључке о просторним (топографским) и каузалним везама географских чињеница - објеката, појава, процеса и односа на основу анализе географске карте.
- област Друштвена географија: објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља, објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности, вреднују алтернативе за одрживи развој усвојој локалној средини, Србији,Европи и свету, представља процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света
- област Регионална географија: објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије.

Врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања и логички повезује чињенице и појмове, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања,у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.
- област Географске вештине: разуме просторне (топографске) и каузалне везе географских чињеница - објеката, појава, процеса и углавном самостално доноси закључке о њиховом односу на основу анализе географске карте.
- област Друштвена географија: описује утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља, познаје утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности, разуме алтернативе за одрживи развој у својој локалној средини, Србији,Европи и свету, описује процесе који су довели до формирања савремене политичко-географске карте света, углавном се самостално сналази на географској карти.
- област Регионална географија: познаје географске везе (просторне и каузалне, директне индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и уме да издвоји географске регије, илуструје уз помоћ карте најважније географске објекте, појаве и процесе на простору Европе.

Добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.
- област Географске вештине: одређује стране света у простору и на географској карти, одређује положај места и тачака на географској карти, препознаје и објашњава географске чињенице - објекте, појаве, процесе и односе који су представљени моделом, сликом, графиком, табелом и схемом, приказује понуђене географске податке: на немој карти, картографским изражајним средствима (бојама, линијама, простим геометријским знацима, симболичким знацима ...), графиком, табелом и шемом.
- област Друштвена географија: разликује и објашњава кретање становништва (природно и механичко) и структуре становништва, именује међународне организације у свету (EU, UNICEF, UN, UNESCO, FAO, Црвени крст)
- област Регионална географија: описује природне и друштвене одлике Европског континената и наводи његове географске регије.

Довољан (2) добија ученик који препознаје њихове основне одлике, а знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.
- област Географске вештине: разуме појам оријентације и наводи начине оријентисања, наводи и описује начине представљања Земљине површине (глоб и географска карта), препознаје и чита географске и допунске елементе карте.
- област Друштвена географија: познаје основне појмове о становништву и

насељима и уочава њихов просторни распоред, дефинише појам привреде и препознаје привредне делатности и привредне гране
- област Регионална географија: препознаје основне природне и друштвене одлике Континента Европа.

Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних појмова из картографије, области друштвене географије и регионалне географије (Европа). Знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује жељу за напредовањем ангажовањем као ни интересовање за учешће у активностима.

<u>У СЕДМОМ разреду</u>
- област Регионална географија: Европа и Ваневропски континенти

Одличан (5) добија ученик који објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, препознаје негативне утицаје човека на животну средину настале услед специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије, саобраћаја и туризма укаже на узроке и последице кретања броја становника, густине насељености, природног прираштаја, миграција специфичних структура становништва по континентима, регијама и у одабраним државама, доведе у везу природне ресурсе са степеном економске развијености појединих регија и одабраних држава, самостално се сналази на географској карти, у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који разуме географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у Европи и на ваневропским континентима и уме да издвоји географске регије, углавном се самостално служи географском картом,увеликој мери показује способност примене знања и логичкиповезује чињенице и појмове,специфичности развоја пољопривреде, рударства, енергетике, индустрије,саобраћаја и туризма на проучаваним континентима, регијама и одабраним државама, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања,у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) добија ученик који описује природне и друштвене одлике континента Европе и наводи њене географске регије, описује природне и друштвене одлике континената и наводи њихове географске регије у довољној мери показује способност употребе

информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) добија ученик који именује континенте и препознаје њихове основне природне и друштвене одлике препознаје њихове основне одлике, а знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних појмова из регионалне географије Европе и ваневропских континената. Знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује жељу за напредовањем ангажовањем као ни интересовање за учешће у активностима.

<u>У ОСМОМ разреду</u>
-Република Србија (Физичко-географске, Друштвено-географске одлике и регије)
-област Регионална географија

Одличан (5) добија ученик који објашњава географске везе (просторне и каузалне, директне и индиректне) и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије, самостално се сналази на географској карти, у потпуности показује способност трансформације знања и примене у новим ситуацијама, објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај становништва и насеља Р.Србије, логички повезује чињенице и појмове; објашњава утицај природних и друштвених фактора на развој и размештај привреде и привредних делатности у нашој земљи, самостално изводи закључке који се заснивају на подацима, решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује висок степен сарадње са осталим члановима групе и изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који познаје природне и друштвене одлике наше државе и описује географске везе и законитости (опште и посебне) у нашој земљи и уме да издвоји географске регије, углавном се самостално сналази на географској карти,углавном самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава поједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења, показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања,у великој мери сарађује са осталим члановима групе и у знатној мери критички расуђује.

Добар (3) добија ученик који описује природне и друштвене одлике наше државе и наводи њене географске регије у довољној мери показује способност употребе информација у новим ситуацијама, у знатној мери логички повезује чињенице и појмове,

делимично је самосталан у сналажењу на географској карти, већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме, у довољној мери критички расуђује, показује делимични степен активности и ангажовања и у довољној мери сарађује са осталим члановима групе.

Довољан (2) добија ученик који препознаје основне природне и друштвене одлике наше државе, знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену,није самосталан у сналажењу на карти, у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима, понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује, показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који нема познавање основних појмова из регионалне географије Р. Србије, њених природних и друштвених обележја, знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене, не изводи закључке који се заснивају на подацима, критички не расуђује, не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Оцењивање постигнућа ученика по ИОП-у

Ученик коме је услед социјалне ускраћености, сметњи у развоју, инвалидитета, тешкоћа у учењу и других разлога потребна додатна подршка у образовању и васпитању оцењује се на основу ангажовања и степена остварености циљева и посебних стандарда постигнућа у току савладавања индивидуалног образовног плана, на начин који узима у обзир његове језичке, моторичке и чулне могућности (ИОП1,ИОП2)
Ученик који стиче образовање и васпитање по прилагођеним стандардима постигнућа, оцењује се на основу његовог ангажовања и степена остварености циљева и прилагођених стандарда постигнућа.
Ученик са изузетним способностима ИОП3 који стиче образовање и васпитање на прилагођен и обогаћен начин, применом индивидуалног образовног плана, оцењује се на основу праћења остваривања прописаних циљева, општих и посебних стандарда постигнућа и ангажовања.Ученик који се образује по ИОП-у оцењује се на начин и према исходима планираним ИОП-ом, а у складу са посебним законом:
- **оцену одличан (5)** добија ученик који остварује значајан напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз веома висок степен ангажовања;
- **оцену врлодобар (4)** добија ученик који остварује значајан напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз висок степен ангажовања;
- **оцену добар (3)** добија ученик који остварује напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз ангажовање ученика и помоћ наставника;
- **оцену довољан (2)** добија ученик који остварује минималан напредак у савладавању захтева који су одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа, уз значајну помоћ наставника и ангажовање ученика;
Ученику који стиче образовање и васпитање по индивидуалном образовном плану, а

не достиже захтеве по прилагођеним стандардима постигнућа ревидира се индивидуални образовни план.
Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине.

ЗАКЉУЧНА ОЦЕНА за успех из предмета Географија не може да буде мања од:
1) Одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50;
2) Врло добар (4), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49;
3) Добар(3), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49;
4) Довољан (2), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

Закључна оцена не може да буде већа од највеће појединачне оцене уписане у дневник, добијене било којом техником провере знања.

Закључена оцена може бити и већа уколико је процена да је знање и загалагање ученика на вишем нивоу наго што оцене показују; уколико ученик покаже изузетан напредак и уколико се процени да би виша оцена стимулативно деловала на ученика.

БИОЛОГИЈА

Пети разред:

Одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетновисок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања изтема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље, и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решавапојединепроблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човеки здравље у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се

заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

Довољан (2) добија ученик који знања која је остварио из тема (наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље) има на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Шести разред:

Одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетновисок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања изтема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље, и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решавапоједине проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човеки здравље у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

Довољан (2) добија ученик који знања која је остварио из тема (наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље) има на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио из тема наслеђивање и еволуције,

јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Седми разред:

Одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетновисок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања изтема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље, и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решавапојединe проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човеки здравље у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

Довољан (2) добија ученик који знања која је остварио из тема (наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље) има на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Осми разред:

Одличан (5) добија ученик који у потпуности показује способност трансформације знања из

тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље и примене у новим ситуацијама; лако логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решава проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у потпуности критички расуђује; показује изузетну самосталност уз изузетновисок степен активности и ангажовања.

Врло добар (4) добија ученик који у великој мери показује способност примене знања изтема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље, и логички повезује чињенице и појмове; самостално изводи закључке који се заснивају на подацима; решавапојединe проблеме на нивоу стваралачког мишљења и у знатној мери критички расуђује; показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања.

Добар (3) добија ученик који у довољној мери показује способност употребе информација из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човеки здравље у новим ситуацијама; у знатној мери логички повезује чињенице и појмове; већим делом самостално изводи закључке који се заснивају на подацима и делимично самостално решава поједине проблеме; у довољној мери критички расуђује; показује делимични степен активности и ангажовања.

Довољан (2) добија ученик који знања која је остварио из тема (наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље) има на нивоу репродукције, уз минималну примену; у мањој мери логички повезује чињенице и појмове и искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима; понекад је самосталан у решавању проблема и у недовољној мери критички расуђује; показује мањи степен активности и ангажовања.

Недовољан (1) добија ученик који знања која је остварио из тема наслеђивање и еволуције, јединство грађе и функције као основа живота, порекло и разноврсност живота, живот у екосистему и човек и здравље нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене; не изводи закључке који се заснивају на подацима; критички не расуђује; не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање.

Закључна оцена утврђује се на крају првог и другог полугодишта, на основу свих појединачних оцена које су унете у дневник од почетка школске године. Закључна оцена на полугодишту не узима се у обзир приликом утврђивања аритметичке средине на крају другог полугодишта.
Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Ученици се оцењују:

1) усмено - обавља се у току оба полугодишта. Најмање једна оцена треба да буде на основу усмене провере постигнућа ученика.
2) писмено- када су у питању писмене провере знања, скала која изражава однос између процента тачних одговора и одговарајуће оцене је следећа:

85%- 100% одличан (5)
70%- 84% врло добар (4)
50% -69% добар (3)
35%-49% довољан (2)
0 % - 34% недовољан (1)

3) на основу активности на часу - наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године, одговори ученика се евидентирају (педагошка свеска и е-дневник).
4) на основу рада на пројекту –вреднује се активност и ангажовање током рада на пројекту, знања које је ученик стекао и применио у раду, продукт пројекта и излагање резултата рада. Пројектна настава се реализује кроз рад у групи што подразумева тимски рад ученика. У формирању коначне оцене из пројекта улази и тзв. вршњачко оцењивање које подразумева попуњавање анкете од стране сваког ученика у којој се износи мишљење о спостеном раду и раду других ученика у групи. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање пројекта, групног рада и индивидуалног рада у оквиру групе.
5) на основу реализације домаћих задатака - наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи реализацију и оперативност у изради домаћих задатака. Наставник јасно дефинише и упознаје ученике са елементима за вредновање домаћег задатка (педагошка свеска и едневник).

ФИЗИКА

Елементи оцењивања ученичких постигнућа из наставног предмета Физика су:

- усвојеност образовних садржаја
- примена знања
- активност ученика.

Примена знања испитује се писмено, усмено и практично.
Писмено испитивање се обавља путем писмених и контролних задатака и тестова.
Писмене провере знања у трајању од 45 минута се најављују, а 15 – то минутне провере знања се не морају најављивати. Током наставне године, ученичка знања ће се из

наставног предмета Физика на овај начин проверавати после завршене наставне теме, уз обавештавање ученика школе. За контролне задатке бројчана оцена ученичких знања доноси се у основној школи у складу са препорукама за оцењивање, због изузетне сложености градива са којим се ученици срећу за тај узраст а и због веће мотивације за даљи рад, примењује се критеријум оцењивања на контролним вежбама:

81 - 100% - одличан (5)
65-80,99 % - врло добар (4)
50- 64,99 % - добар (3)
30 – 49,99 % - довољан (2)
0- 29,99% - недовољан (1)

На проверама занања нема негативних поена.
15 – то минутне контролне вежбе се изражавају у процентима и потребне су најмање две такве провере како би се у књигу евиденције уписала једна оцена.
Приликом прегледања писмених радова, наставник се се води следећим правилима:

 Ако се кроз део задатка провлачи рачунска грешка из претходног дела задатка,без које би решење тог дела задатка било тачно, за решење тог дела задатка се додељује 80% бодова предвиђених за тачно решење;
 Ако је у задатку или делу задатка погрешно израчуната бројна вредност или изостављена јединица физичке величине, одузима се један бод, без обзира да ли се задатак вреднује са 20 или 25 поена, а за 15 – то минутну проверу знања 5 % од вредности задатка; Под рачунском грешком се не подразумева груба грешка у реду величине (Нпр. реч је о видљивој светлости, а ученик добија таласну дужину реда величине $10^{-28}\ m$; за брзину светлости добија 109 m/s; коефицијент корисног дејства 1,2, и сличе грубе грешке.)
 Ако је направљена случајна грешка, не додељују се поени за тај корак задатка, а од остатка, уколико је тачно урађен са направљеном „грешком“, се додељује 80 %
 Ако је ученик написао два различита решења задатка или дела задатка, а једно од њих није јасно прецртано, решење се не признаје.
 Уколико је решење задатка оригинално и тачно, ученик се може наградити додатним поенима или на други начин.

Усмено оцењивање се обавља путем непосредног одговарања, уз поштовање критеријума за оцењивање или кроз прикупљање више одговора на комплекснија питања или задатке или путем пројекта, уколико за дати разред и дату школску годину буду планирани.
На експерименталним вежбама ученици ће добијати једну до две оцене у току школске године, у складу са залагањем, резултатима мерења и резултатима обраде података, које у облику извештаја за сваку појединачну вежбу предају наставнику.
Закључна оцена не може бити мања од аритметичке средине оцена, нити већа од највеће уписане оцене у дневнику.

Опис потребних знања и вештина за добијање оцене из физике:

Оцена одличан (5)

 Ученик примењује знања, укључујући и методолошка, у сложеним и непознатим

ситуацијама;
 Самостално и на креативан начин објашњава и критички разматра сложене садржинске целине и информације; процењује вредност теорија, идеја и ставова;
 Бира, повезује и вреднује различите врсте и изворе података
 Формулише претпоставке, проверава их и аргументује решења, ставове и одлуке;
 Решава проблеме који имају и више решења, вреднује и образлаже решења и примењене поступке;
 Изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију и начин презентације различитим контекстима;
 Самостално извршава сложене радне задатке поштујући стандардизовану процедуру, захтеве безбедности и очувања околине, показује иницијативу и прилагођава извођење, начин рада и средства новим ситуацијама;
 Доприноси групном раду продукцијом идеја, иницира и организује поделу задатака; уважава мишљења других чланова групе и помаже им у реализацији њихових задатака, посебно у ситуацији „застоја" у групном раду; фокусиран је на заједнички циљ групног рада и преузима одговорност за реализацију продуката у задатом временском оквиру;
 Утврђује приоритете и ризике и на основу тога планира и организује краткорочне и дугорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
 Континуирано показује заинтересованост и одговорност према сопственом процесу учења, уважава препоруке за напредовање и реализује их.
 Ученик репродукује градиво, разуме, надограђује стечена знања.
 Самостално образлаже садржај наводећи и своје примере, решава и сложене проблеме и задатке. Одлично познаје физичке појаве, изводи закључке на основу физичких појава које је видео или замислио, повезује податке са графика и других визуелизација, корелише стечена знања са садржајима других предмета.
 Може преносити своја знања другима и сигурно и јасно излаже сопствене ставове о проблематици.

Оцена врло добар (4)

 Логички организује и самостално тумачи сложене садржинске целине и информације;
 Повезује садржаје и концепте из различитих области са ситуацијама из живота;
 Пореди и разврстава различите врсте података према више критеријума истовремено;
 Заузима ставове на основу сопствених тумачења и аргумената;
 Уме да анализира проблем, изврши избор одговарајуће процедуре и поступака у решавању нових проблемских ситауција;
 Изражава се на различите начине (усмено, писано, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија и прилагођава комуникацију задатим контекстима;
 Самостално извршава сложене радне задатке према стандардизованој процедури, бира прибор и алате у складу са задатком и захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
 Планира динамику рада, организује активности у групи, реализује сопствене

задатке имајући на уму планиране заједничке продукте групног рада;
 Планира и организује краткорочне и дугорочне активности, утврђује приоритете и одређује потребно време и ресурсе;
 Континуирано показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и углавном их реализује.
 У стању је да надогради стечена знања. Садржај образлаже самостално, користи задате примере и самостално решава проблеме и задатке. Познаје физичке ознаке, повезује задате податке, ретко не може да реши сложене проблеме и задатке, није самосталан у решавању најтежих задатака.
 Приликом израде рачунских задатака сналази се и решава и задатке који су сасвим нови, уз повезивање свих стечених знања из свих школских предмета., коришћењем већ виђених и решених задатака.

Оцена добар (3)

 Разуме и самостално објашњава основне појмове и везе између њих;
 Разврстава различите врсте података у основне категорије према задатом критеријуму;
 Уме да формулише своје ставове, процене и одлуке и објасни начин како је дошао до њих;
 Бира и примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању проблемских ситуација у познатом контексту;
 Уме јасно да искаже одређени садржај у складу са захтевом и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући коришћење информационих технологија;
 Самостално извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
 Извршава додељене задатке у складу с циљевима, очекиваним продуктима и планираном динамиком рада у групи; уважава чланове тима и различитост идеја;
 Планира и организује краткорочне активности и одређује потребно време и ресурсе;
 Показује заинтересованост за сопствени процес учења, уважава препоруке за напредовање и делимично их реализује.
 Ученик репродукује и разуме основне физичке појмове, разуме садржај, али је површан у његовој примени.
 Садржај може образложити користећи задате примере, али уз интервенцију наставника.
 Познаје основне физичке формуле, самостално решава задатке средње тежине, и проблеме.
 Уме да реши рачунске задатке који су слични задацима рађеним на редовној настави.
 Понекад греши приликом самосталног решавања сложених проблема или задатака.
 Повезује податке приказане графицима, сликама или таблицама и интерпретира их самостално.
 Јасно излаже садржаје али је нејасан у аргументацији.

Оцена довољан (2)

 Познаје и разуме кључне појмове и информације и повезује их на основу задатог критеријума;
 Усвојио је одговарајућу терминологију;
 Закључује директно на основу поређења и аналогије са конкретним примером;
 Способан је да се определи и искаже став;
 Примењује одговарајуће поступке и процедуре у решавању једноставних проблемских ситуација у познатом контексту;
 Уме јасно да искаже појединости у оквиру одређеног садржаја, држећи се основног захтева и на одговарајући начин (усмено, писмено, графички, практично, и др.), укључујући и коришћење информационих технологија;
 Уз инструкције извршава рутинске радне задатке према стандардизованој процедури, користећи прибор и алате у складу са захтевима безбедности и очувања здравља и околине;
 Извршава додељене задатке искључиво на захтев и уз подршку осталих чланова групе; уважава чланове тима и различитост идеја;
 Планира и организује краткорочне активности на основу задатих услова и ресурса;
 Повремено показује заинтересованост за сопствени процес учења, а препоруке за напредовање реализује уз стално праћење.
 Ученик репродукује и препознаје основне појмове: разуме садржај, али не зна да га примени ни образложи на непознатим задацима.
 Познаје основне физичке формуле, али често греши приликом самосталног решавања чак и једноставних проблема и задатака.
 Препознаје податке приказане графицима, сликама или у табелама али их не може у потпуности самостално интерпретирати, већ му је потребна помоћ наставника.
 Аргументује површно и несигурно па је нејасан и у излагању градива.

Оцена недовољан (1)

 Ученик који не испуњава критеријуме за оцену довољан (2) и не показује заинтересованост за сопствени процес учења, нити напредак.
 Ученик не препознаје основне физичке појмове, или их само може набројати.
 Не показује разумевање садржаја ни уз помоћ наставника и није у стању самостално да га репродукује.
 Не може самостално да решава најпростије рачунске задатке.
Начин оцењивања је у потпуности подржава исходе или стандарде у прилогу .

Критеријум за писмена проверавања, постигнуће на контролном задатку.
Оцене:
100% - 85% - одличан (5)
84% - 69% - врло добар (4)
68% - 51% - добар (3)
50% - 25% - довољан (2)
24% - 0 % - недовољан (1)

ХЕМИЈА

Критеријуми за усмена одговарања – седми разред, друго полугодиште

Оцена	Критеријум
Довољан-2	Симболи, основне формуле киселина, база и соли, рачунање релативних молекулских маса једињења
Добар-3	Приказивање једноставнијих једначина хемијских реакција, изједначавање, рачунање броја молова, молекула
Врло добар- 4	Сложеније једначине хемијских реакција, сложенији рачунски задаци(мол, моларне величине, раствори)
Одличан-5	Самостално приказивање једначина хем.реакција, решавање сложенијих рачунских задатака(израчунавање процента елемената у једињењима, раствори, мол, моларне величине)

Критеријум за усмена одговарања-осми разред, друго полугодиште

Органска хемија

Оцена	Критеријум
Довољан-2	Разликовање класа органских једињења на основу структурне формуле и назива, хемијски симболи, 10 представника угљоводоника, писање једноставнијих структурних формула једињења
Добар-3	Именовање према IUPAC-номенклатури, писање једначина хемијских реакција, изједначавање(сагоревање), представљање структурним формулама рачвастих угљоводоника, једноставнији рачунски задаци
Врло добар- 4	Сложеније једначине хемијских реакција, примена, задаци-мол,моларне величине, проценат елемената у једињењима
Одличан-5	Самостално приказивање једначина хемијских реакција, сложенији рачунски задаци

Биолошки важна органска једињења

Оцена	Критеријум
Довољан-2	Наводи биолошки важна једињења, представнике масти, угљених хидрата,

	протеина и њихове улоге
Добар-3	Објашњава шта су триацилглицероли, објасни принцип рада сапуна, представнике дисахарида, полисахарида, где се налазе, од чега су изграђени дисахариди, полисахариди, напише структурну формулу глицина, дефинише денатурацију протеина, подела и улога протеина
Врло добар-4	Дефинише појам сапонификације и пише једначину хемијске реакције сапонификације, нацртата дипептид и одреди где се пептидна веза налази
Одличан-5	Хидрогенизација масти-хемијска реакција(писање једначине хемијске реакције, тип реакције, циљ), објасни зашто су масти чврстог а уља течног агрегатног стања на собној температури и атмосферском притиску

Критеријум за усмено одговарање-7.разред основне школе

Наставна тема: Хемија као експериментална наука и хемија у свету око нас. Хемијска лабораторија. Атоми и хемијски елементи.

Оцена	Ниво знања	Исход
Довољан-2	Сви исход на нивоу репродукције и препознавања	- објашњава повезаност хемије са другим наукама кроз примере из свакодневног живота -наводи лабораторијски прибор и посуђе и њихову

		улогу -цитира како се супстанце деле -наводи примере физичких и хемијских промена и својстава супстанци -исписује хемијске симболе елемената(31 елемент) -одређује број протона, електрона и неутрона у атомима различитих елемената -одређује распоред електрона по нивоима -одређује положај елемента на основу распореда електрона и ПСЕ
Добар-3	Сви исходи на нивоу репродукције	-разликује елементе, једињења и смеше из свакодневног живота -предлаже поступке за раздвајање састојака смеша -наводи поступке за раздвајање смеша -разликује физичке од хемијских промена уз објашњење -дефинише изотопе -опсује шта су анјони,

		катјони и атоми елемената -одређује врсту елемента без гледања у таблице ПСЕ
Врло добар-4	Сви исходи на нивоу разумевања	-представља атоме моделима атома и објашњава положај елемента у ПСЕ -објашњава положај елемената у ПСЕ уз помоћ закон периодичности(на који начин су елементи распоређени у таблицама у ПСЕ) -објашњава како настају анјони а како катјони -одређује број субатомских честица у изотопима -рачуна процентуалну заступљеност неке супстанце у смеши
Одличан-5	Сви исходи на нивоу разумевања и примене	-скицира моделе анјона и катјона -наводи примере примене хемије у свакодневном животу -решава задатке о непознатом елементу

Задаци

Примена

1. А) Наведен је распоред електрона по нивоима у атомима елемената означеног са X. Према тим подацима, у одговарајућим пољима тебеле напишите тражене податке.

X		Распоред електрона у електронском омотачу атома		
		претходног елемента у ПСЕ	следећег елемента у ПСЕ	следећег елемента у истој групи ПСЕ
K	L			
2	7			

Б) Одговорите на питања.

а) Који је атомски број елемента X?_____

б) Колико валентних електрона има атом елемента X?_____

в) У којој групи ПСЕ се налази елемент X?_____

г) У којој периоди ПСЕ се налази елемент X ?_____

д) Како се назива елемент X?_____

ђ) Који је хемијски симбол елемента X?_____

В) Прецртајте **нетачно** у следећој реченици.

Елемент X је по својствима **метал/неметал/племенити гас**.

2. У 100 грама кекса се налази 10% протеина, 62% угљених хидрата и 13% масти. Израчунај масу протеина, масти и угљених хидрата који се унесу када се поједе један кекса чија маса износи 10 грама.

Наставна тема: Молекули елемената и једињења, јони и јонска једињења

Оцена	Ниво знања	Исход
Довољан-2	Сви исходи на нивоу препознавања и репродукције	-уз помоћ ПСЕ и наставника на основу хемијске формуле одређује тип хемијске везе-јонска или ковалентна веза -описује својим речима процес грађења јонске и ковалентне везе -на основу хемијске формуле разликује молекуле елемената од молекула једињења и једињења -представља хемијским формулама једињења у којима је заступљена јонска веза и једињења у којима је заступљена ковалентна веза -пише хемијске формуле киселина, база и соли
Добар-3	Сви исходи на нивоу репродукције	-приказује механизам формирања јонске и ковалентне везе на једноставнијим примерима(воде, натријум-

		хлорида, кисеоника, азота) -дефинише валенцу и одређује валенцу елемената уз помоћ таблице ПСЕ -пише хемијске формуле на основу назива једињења и познавање валенце -исписује хемијске формуле неких киселинских остатака -излистава општа својства ковалентних и јонских једињења
Врло добар-4	Сви исходи на нивоу разумевања	-одређује валенцу без употрбе ПСЕ -самостално пише хемијске формуле једињења на основу назива и обрнуто -приказује механизам формирања јонске и ковалентне везе на сложенијим примерима(калцијум-хлориду, угљен-диоксид)
Одличан-5	Сви исходи на нивоу примене и разумевања	-предвиђа како тип хемијске везе одређује својства супстанце(температура топљења, кључања, растворљивост супстанце)

Задаци

Примена

1. Једињење А има температуру топљења 1830°C а једињење Б 0°C. Претпоставите тип хемијске везе (јонска или ковалентна) у једињењима А и Б. Упиши слова А и Б у одговарајуће колоне.

Тип хемијске везе	Једињења
Ковалентна веза	
Јонска веза	

Критеријуми за усмена одговарања-8.разред ОШ

Наставна тема: Неметали, оксиди и киселине

Оцена	Ниво знања	Исход
Довољан-2	Сви исходи на нивоу репродукције и препознавања	-наводи општа физичка и хемијска својства неметала -наводи заступљеност неметала у живој и неживој средини -пише једноставне хемијске једначине реакција добијања воде, угљен-диоксида, сумпор-диоксида -пише хемијске формуле оксида неметала и киселина -зна да кисели оксиди у реакцији са водом граде киселине а базни оксиди у реакцији са водом граде базе -пише хемијске формуле киселина и оксида неметала -рачуна релативне

		молекулске масе једињења
Добар-3	Сви исходи на нивоу репродукције	-дефинише алотропске модификације и наводи неке примере -пише хемијске формуле једињења на основу назива и обрнуто -објасни како би испитали киселост или базност неког раствора -представља једначинама хемијских реакција реакција киселих оксида са водом -зна у облику којих молекула и једињења се неметали налазе у природи
Врло добар-4	Сви исходи на нивоу разумевања	-објашњава разлике у својствима алотропских модификација елемената -решава стехиометријске задатке
Одличан-5	Сви исходи на нивоу разумевања и примене	-наводи примену једињења неметала и то повезује са њиховим својствима -задаци

Задаци

1. У колико грама воде треба растворити гас хлороводоника који настаје из 7,1 грама хлора да би се добио 20% раствор хлороводоничне киселине? Задатак образложите рачунским путем.

   $^{35,5}_{17}Cl$ $^{1}_{1}H$

2. Упиши у табелу називе одговарајуће алотропске модификације.

Назив алотропске модификације	Карактеристике алотропске модификације
	Облик фосфора, запаљив, чува се под водом
	Тврд, провидан, безбојан кристал угљеника
	Најмање реактиван облик фосфора
	Облик угљеника, добар проводник, мек
	Молекул C60 озграђен од петочланих и шесточланих престенова угљеника

Наставна тема: Метали, оксиди и хидроксиди

Оцена	Ниво знања	Исход
Довољан-2	Сви исходи на нивоу репродукције и препознавања	-наводи општа физичка и хемијска својства метала -наводи заступљеност метала у живој и неживој средини -пише једноставне хемијске једначине реакција добијања натријум-хлорида, натријум-оксида, алуминијум-оксида -пише хемијске формуле оксида метала и базе -зна да кисели оксиди у

		реакцији са водом граде киселине а базни оксиди у реакцији са водом граде базе -пише хемијске формуле база и оксида метала -рачуна релативне молекулске масе једињења
Добар-3	Сви исходи на нивоу репродукције	-дефинише алотропске модификације и легуре и наводи неке примере -пише хемијске формуле једињења на основу назива и обрнуто -објасни како би испитали киселост или базност неког раствора -представља једначинама хемијских реакција реакција базних оксида са водом -зна у облику којих молекула и једињења се метали налазе у природи
Врло добар-4	Сви исходи на нивоу разумевања	-објашњава разлике у својствима алотропских модификација елемената -решава стехиометријске задатке
Одличан-5	Сви исходи на нивоу	-наводи примену једињења метала и то повезује са

	разумевања и примене	њиховим својствима -задаци

Задаци

1. Напиши једначине хемијских реакција.

А) оксидација магнезијума

Б) магнезијум-оксида са водом

В) калијум-оксида са водом

Г) гашење креча

Д) очвршавање малтера

2. Која маса гвожђе(III)-оксида настаје оксидацијом 28 грама гвожђа?

3. Колико се грама натријум-оксида добија оксидацијом 2 мола натријума?

4. У одговарајућа поља упиши +

Супстанца	елемент	једињење	смеша
Бакар			
Калцијум-оксид			
Дуралуминијум			
Бронза			
Калцијум-хидроксид			
Гвожђе(III)-оксид			

Наставна тема: Соли

Оцена	Ниво знања	Исход
Довољан-2	Сви исходи на нивоу репродукције и преппознавања	-пише хемијске формуле соли и именује их -дефинише електролите, електролитичку дисоцијацију и неелектролите -наводи примере електролита и неелектролита
Добар-3	Сви исходи на нивоу репродукције	-представља једначинама хемијских реакције неутрализације -приказује једначинама хемијских реакција дисосовање соли у води -наводи физичка и хемијска својства соли и њихову примену
Врло добар-4	Сви исходи на нивоу разумевања	-представља једначинама хемијских реакција реакције киселих оксида са базама, базних оксида са киселинама и киселих и базних оксида међусобно -објашњава на примеру шта представљају реакције супституције -задаци

Одличан-5	Сви исходи на нивоу знања и примене	-задаци

Задаци

1. Израчунај масени процентни састав раствора који се добија мешањем 71,5 грама натријум-сулфата и 528,5 грама воде.
2. Колико се грама калијум-сулфата добија у реакцији 196 грама сумпорне киселине са одговарајућом количином калијум-хидроксида?

Критеријум за писмена проверавања, постигнуће на контролном задатку.
Оцене:
100% - 85% - одличан (5)
84% - 69% - врло добар (4)
68% - 51% - добар (3)
50% - 25% - довољан (2)
24% - 0 % - недовољан (1)

МАТЕМАТИКА

Елементи оцењивања су:

- Усвојеност образовних садржаја
- Примена знања
- Активност ученика

Ученик у току године може бити оцењен на основу:

- писаних провера знања – контролних и писмених задатака
- усменог испитивања
- активности на часу
- домаћих задатака уз адекватну проверу
- семинарских радова и предавања, израде модела, учешћа на школским конкурсима из области математике
- кратких тестова у трајању до 15 минута
- учествовања у реализацији пројеката у делу пројекта који се односи на примену математичких знања

Писане провере знања, осим петнаестоминутних провера, се најављују ученицима недељу дана унапред и одржавају према унапред утврђеном распореду објављеном на сајту школе и истакнутом на огласној табли.

Писмени и контролни задаци се реализују као једночасовне провере знања. На контролним задацима се проверава савладаност градива и примена стеченог знања из једне области, док се на писменим задацима проверава савладаност градива и примена стеченог знања из две или више области.

Ученици имају четири писмена задатка током једне школске године, по два у сваком полугодишту, распоређена тако да у сваком класификационом периоду буде по један писмени задатак.

Ученици имају бар четири контролна задатка у току школске године, распоређена тако да у сваком класификационом периоду буде бар по један контролни задатак. Број контролних задатака је најмање четири, може их бити и више.

Петнаестоминутне провере знања се не најављују и својим садржајем испитују оствареност савладаности градива које се тренутно обрађује или које је већ обрађено. Резултате петнаестоминутне провере наставник уписује у своју педагошку свеску, као формативну оцену и на основу 2-3петнаестоминутне провере, као и ангажовања ученика изводи сумативну оцену.

У сумативну оцену у сваком полугодишту, улази и однос ученика према раду кроз доношење потребног прибора за рад на часу, редовно вођење свеске и израде домаћих задатака, долажења и залагања на додатној, допунској и припремној настави и секцији. Праћење наведених активности и запажања о раду ученика наставник води у својој педагошкој свесци. Такође се у то укључује и успех ученика на такмичењима из математичких знања и вештина, израда модела и пројеката, залагања током угледних и интердисциплинарних часова и ваннаставних активности у школи која се односе на област математике.

Формирање закључне оцене

Закључна оцена не сме бити нижа од аритметичке средине свих оцена добијених током школске године, нити виша од највеће периодичне оцене добијене било којом техником провере знања.

ОЦЕНА	ПРОВЕРА ЗНАЊА		АКТИВНОСТ	
	Усмена провера (усвојеност образовних садржаја)	Писана провера (примена знања)	Домаћи рад	Однос према раду и рад
довољан (2)	**Основни математички појмови и дефиниције** -препознаје их -уме да их искаже **Тврђења, правила, формуле** -препознаје их **Поступци** -поступке које примењује образлаже уз помоћ наставника	**Решавање задатака** -самостално решава једноставне задатке -једноставне проблемске ситуације решава уз помоћ наставника **Примена тврђења, правила и формула** -примењује само у познатим и једноставним ситуацијама	**Писање** -углавном редовно **Написано** - непотпуно - делимично тачно - делимично уредно **Провера** -углавном зна да образложи написано	**Интерес за предмет** -показује на подстицај **Рад на часу** -труди се да самостално решава задатке **Сарадња** -тражи помоћ када му нешто није јасно **Извршавање обавеза** -труди се да пише све у свеску -на час доноси потребан прибор
добар (3)	**Основни математички појмови и дефиниције** -познаје их и разуме -зна да их искаже и објасни **Тврђења, правила, формуле** -познаје их -зна да их искаже **Поступци** -поступке које примењује образлаже самостално -објашњења су углавном јасна, тачна и потпуна	**Решавање задатака** -самостално, брзо и тачно решава једноставне задатке -сложеније задатке решава спорије -решава једноставне проблемске ситуације **Примена тврђења, правила и формула** -самостално их примењује у познатим ситуацијама	**Писање** -редовно **Написано** -углавном потпуно и тачно - углавном уредно **Провера** -углавном зна да образложи написано	**Интерес за предмет** -показује **Рад на часу** -вредно ради на часу и самостално решава задатке -радо учествује у расправи **Сарадња** -прихвата рад у пару и групи -ако не разуме тражи помоћ **Извршавање обавеза** -свеска је уредна и потпуна -на час доноси потребан прибор
врло добар	**Основни математички појмови**	**Решавање задатака** -решава задатке брзо	**Писање** -редовно	**Интерес за предмет** -показује стално

(4)	**и дефиниције** -самостално излаже и објашњава -разуме их у потпуности -успоставља односе међу њима **Тврђења, правила, формуле** -зна да их искаже -уме да их објасни и правилно их тумачи -наводи сопствене примере који потврђују исказано **Поступци** -образлаже тачно, јасно, прецизно и потпуно -прихвата и разуме нове идеје и концепте	и тачно -самостално решава сложеније задатке -бира углавном најбоље стратегије за решавање проблема -решава сложеније проблемске ситуације **Примена тврђења, правила и формула** -примењује их самостално и тачно	**Написано** -потпуно -тачно -детаљно -уредно **Провера** -зна да образложи написано -образлаже јасно, тачно и потпуно	**Рад на часу** -концентрисано и вредно ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке -учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје **Сарадња** -радо учествује у заједничком раду (у пару или групи) -према потреби помаже другима **Извршавање обавеза** -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен
одличан (5)	**Основни математички појмови и дефиниције** -самостално излаже и објашњава -разуме их у потпуности -успоставља односе међу њима **Тврђења, правила, формуле** -зна да их искаже -зна да их објасни и правилно их тумачи -наводи сопствене примере који потврђују исказано **Поступци** -своје идеје и поступке које примењује образлаже јасно, тачно и потпуно -користи се властитим идејама и концептима	**Решавање задатака** -решава задатке брзо и тачно и са лакоћом -самостално и успешно решава сложене задатке -при решавању сложених проблемских ситуација комбинује познате стратегије и креира сопствене -одабира математичке поступке који највише одговарају задатку и примењује их без грешке и примереном брзином **Примена тврђења, правила и формула** -знање примењује на нове, сложеније примере и реалне проблеме	**Писање** -редовно **Написано** -потпуно -тачно -детаљно -уредно -нове идеје при решавању **Провера** -зна да образложи написано -образлаже јасно, тачно и потпуно	**Интерес за предмет** -изражен -служи се додатним изворима знања **Рад на часу** -концентрисано и вредно ради на часу -редовно и самостално извршава све постављене задатке -учествује у расправи и предлаже сопствене активности и идеје **Сарадња** -радо учествује и подстиче заједнички рад (у пару или групи) - помаже другима **Извршавање обавеза** -свеска је уредна и потпуна -на час долази припремљен

Критеријум оцењивања писаних провера знања

- Ученик који на писменој провери оствари бар 90% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 5.
- Ученик који на писменој провери оствари бар 70% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 4.
- Ученик који на писменој провери оствари бар 50% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 3.
- Ученик који на писменој провери оствари бар 30% од укупног броја поена не може бити оцењен оценом мањом од 2.

У зависности од тежине теста дозвољена су одступања од ±5%.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

5. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 5. разреда	
недовољан (1)	-Не испуњава захтеве за довољну оцену -Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника -Не показује заинтересованост за учење, не сарађује -На писменим проверама није остварио минимум захтева и тражени број поена за довољну оцену
довољан (2)	Ученик уме да: -сабере, одузме, подели и помножи два разломка у истом запису -претвара из једног у други запис једноставније разломке као што су $\frac{1}{2}, \frac{1}{4}, 0{,}2$ ... -напамет одреди 50% и 10% природног броја -рачунски одреди 20% и 25% у једноставнијим примерима -упореди разломке чији су имениоци једнаки и било која два децимална броја -представи број на бројевној полуправој -правилно чита податке из табеле и са кружног дијаграма -препозна осносиметричне фигуре и одреди им осу симетрије -конструише симетралу дужи и симетралу угла -угломером измери и нацрта дати угао -сабере и одузме углове дате у основној јединици мере -нацрта и издвоји туп, оштар и прав угао и зна у ком су опсегу њихове мере

добар (3)	Ученик уме да: -претвори децималан број у разломак и обрнуто -претвори мешовити број у неправи разломак и обрнуто -упореди два броја у различитим записима -сабере, одузме, помножи и подели два броја у различитим записима у једноставнијим случајевима -израчуна вредност једноставнијег рачунског израза са 3 рачунске операције различитог приоритета -напамет одреди 50% и 10% дате природне величине -рачунски одреди произвољан проценат -скрати разломак до нескративог облика -састави једноставнији бројевни израз на основу датог текста и израчуна његову вредност -реши једначину једноставнијег облика -одреди аритметичку средину датих бројева -подели величину на два дела у датој размери -правилно заокругли дати број -представи бројеве на бројевној полуправој -прикупљене податке прикаже табелом и правилно прочита кружни дијаграм -издвоји осносиметричне фигуре и одреди им осе симетрије -конструише половину, четвртину и осмину угла и дужи користећи симетралу -преслика тачку и дуж осном симетријом у односу на дату осу -угломером црта и мери углове -упореди, сабере и одузме два угла конструктивно -израчуна комплементан и суплементан угао датом углу -уочи и нацрта суседне, упоредне и унакрсне углове, као и углове са паралелним крацима и на трансверзали, као и да опише њихове основне особине

врло добар (4)	Ученик уме да: -претвори децималан број у разломак и обрнуто -претвори мешовити број у разломак и обрнуто -упореди два броја у различитим записима -сабере, одузме, подели и помножи више бројева у различитим записима -напамет одреди 50%, 10%,5%, 20%, 25% од датог (једноставнијег) броја -рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у једноставнијим ситуацијама -скрати разломак до нескративог облика у својству сређивања резултата -састави бројевни израз и израчуна његову вредност -рачуна вредност израза за дату вредност промењиве -реши једначину основног облика и облика ax+b=c и ax-b=c -реши дату неједначину -реши једноставноставније примере из праксе помоћу израза и једначина -одреди аритметичку средину датих бројева -подели величину у датој размери и примени размеру у једноставним ситуацијама -правилно заокругли број и процени грешку -представи бројеве на бројевној полуправој -прикупљене податке прикаже табелом и кружним дијаграмом -издвоји осносиметричне фигуре и одреди им осе симетрије -конструише половину, четвртину и осмину угла и дужи користистећи симетралу и користи их даље у конструкцији -преслика фигуру осном симетријом у односу на дату осу у једноставнијим примерима -конструише нормалу на дату праву -угломером црта и мери углове -упореди, сабере и одузме два угла рачунски и конструктивно -израчуна комплементан и суплементан угао датом углу -користи особине суседних, упоредних и унакрсних углова као и углове са паралелним крацима и на трансверзали у задацима

одличан (5)	Ученик уме да : -претвори децималан број у разломак и обрнуто -претвори мешовити број у неправи разломак и обрнуто -упореди бројеве у различитим записима -сабере, одузме, подели и помножи више бројева у различитим записима -напамет одреди 50%, 10%, 5%, 20%, 25% од датог броја -рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у сложенијим ситуацијама -скрати разломак до нескративог облика у својству сређивања резултата -састави сложенији бројевни израз и израчуна његову вредност -рачуна вредност сложенијег израза за дату вредност променљиве -реши дату једначину -реши дату неједначину -реши примере из свакодневног живота помоћу израза и једначина -примени аритметичку средину у пракси -подели величину у датој размери и примени размеру у реалним ситуацијама -правилно заокругли број и процени грешку -представи бројеве на бројевној полуправој -прикупљене податке прикаже табелом и кружним дијаграмом -издвоји осносиметричне фигуре и одреди им осе симетрије -конструише половину, четвртину и осмину угла и дужи користистећи симетралу и користи их даље у конструкцији - конструише нормалу на дату праву -преслика фигуру осном симетријом у односу на дату осу у сложенијим примерима -угломером црта и мери углове -упореди, сабере и одузме више углова рачунски и конструктивно -израчуна комплементан и суплементан угао датом углу -користи особине суседних, упоредних и унакрсних углова као и углове са паралелним крацима и на трансверзали у сложенијим задацима

6. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 6. разреда	
недовољан (1)	-Не испуњава захтеве за довољну оцену -Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника -Не показује заинтересованост за учење, не сарађује -На писменим проверама није остварио минимум захтева и тражени број поена за довољну оцену
довољан (2)	Ученик уме да: -прочита,запише ,упореди и представи на бројевној првој рационалне бројеве -одреди супротан број, и реципрочну вредност рационалног броја - сабере, одузме, подели и помножи два броја у истом запису -- упореди рационалне бројеве чији су имениоци једнаки и било која два децимална броја - прошири и скрати рационални број датим бројем - правилно чита податке из табеле и са дијаграма -израчуна једноставан бројевни израз -израчуна непознати члан из пропорције -класификује троуглове и четвороуглове на основу њихових својстава и нацрта -конструише углове од 60 и 90 степени -препозна пдударне троуглове -конструише троугао на основу познатих ставова подударности -израчуна површину троугла,квадрата и правоугаоника у најједноставнијим примерима -уцрта тачку са датим координатама и прочита
добар (3)	Ученик уме да : -упореди два броја у различитим записима, -сабере, одузме, подели и помножи два броја у различитим записима у једноставнијим случајевима --рачунски одреди произвољан проценат од једноставнијег броја -израчуна једноставнији бројевни израз са променљивом -састави једноставнији бројевни израз и израчуна његову вредност -реши једначину у скупу рационалних бројева једноставнијег облика -примени пропорцију и проценат у једноставнијим реалним ситуацијама -подели величину на два дела у датој размери -представи бројеве на бројевној правој -прикупљене податке прикаже табелом и правилно прочита једноставнији дијаграм -утврди да ли су два троугла подударна на основу ставова подударности у једноставнијим примерима -нацрта,прочита и одреди удаљеност тачке од координатне осе -сабира,одузима и множи бројем векторе-једноставнији примери -израчуна површину троугла и четвороугла

врло добар (4)	Ученик уме да : -израчуна бројевни израз са променљивом -упореди два броја у различитим записима -сабере, одузме, подели и помножи више рационалних бројева у различитим записима -примени својства рачунских операција у скупу рационалних бројева -рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у једноставнијим ситуацијама -састави бројевни израз и израчуна његову вредност -реши једначину основног облика и облика ax+b=c и ax-b=cу скупу рационалних бројева -реши неједначину основног облика -реши једноставноставније проблеме из праксе помоћу израза и једначина -подели величину у датој размери и примени размеру у једноставним ситуацијама -конструише углове и троугао на основу ставова подударности -примени својства четвороуглова у једноставвнијим проблемским задацима -графички приказује зависност међу величинама -примена пропорције у директној и обрнутој пропорционалности -израчуна површину троугла и четвороугла у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати -конструише четвороугао -нацрта и прочита тачку и дуж симетричну датој у односу на координатни почетак и координатну осу -сабира,одузима и множи бројем векторе
одличан (5)	Ученик уме да : -рачунски одреди произвољан проценат дате величине и примени у сложенијим ситуацијама -састави сложенији бројевни израз и израчуна његову вредност -рачуна вредност сложенијег израза за дату вредност промењиве -реши једначину основног облика и облика ax+b=c и ax-b=c -реши неједначине са сабирањем, одузимањм, множењем и дељењем рационалних бројева -реши примере из свакодневног живота помоћу израза и једначина -примени пропорцију и проценат у пракси -подели величину у датој размери и примени размеру у реалним ситуацијама -прикупљене податке прикаже табелом и дијаграмом -тумачи податке приказанее табеелом и дијаграмом -примени сввојства троуглова и четвороуглова у сложеним примерима и израчуна површину -сабира,одузима и множи више вектора бројем

7. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 7. разреда	
недовољан (1)	-Не испуњава захтеве за довољну оцену -Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника -Не показује заинтересованост за учење, не сарађује -На писменим проверама није остварио минимум захтева и тражени број поена за довољну оцену
довољан (2)	Ученик уме да: - израчуна степен датог броја, зна основне операције са степенима - сабира, одузима и множи мономе, зна формуле за квадрат бинома и разлику квадрата - нацрта произвиљан n-тоугао, нацрта све његове елементе, одређује многоугао и број дијагонала из једног темена у основним задацима, дефинише правилан многоугао и одреди збир унутрашњих углова истог - влада појмовима круг и кружна линија (издваја њихове основне елементе, уочава њихове моделе у реалним ситуацијама и уме да их нацрта користећи прибор; уме да израчуна обим и површину круга датог полипречника) -израчуна аритметичку средину датих бројева и представи на бројевној правој дате бројеве и њихову аритметичку средину
добар (3)	Ученик уме да у решавању једноставнијих задатака: -оперише са степенима и зна шта је квадратни корен -сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином, растављa разлику квадрата, растављa полиноме на чиниоце, сређује полиноме - одреди укупан број дијагонала многоугла, одреди збир унутрашњих и спољашњих углова многоугла, одреди тежишне дужи, висине и значајне тачке троугла, израчуна обим и површину плавилних многоуглова за n=3,4,6, искаже њихове особине и конструише исте -користи формуле за обим и површину круга -чита једноставне дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу) -обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; представља средњу вредност медијаном

врло добар (4)	Ученик уме да у задацима у којима се захтева разумевање: -оперише са степенима и квадратним коренима -сабира и одузима полиноме, уме да помножи два бинома и да квадрира бином, раставља разлику квадрата, раставља полиноме на чиниоце, сређује полиноме - одреди укупан број дијагонала многоугла, одреди збир унутрашњих и спољашњих углова многоугла, одреди тежишне дужи и значајне тачке троугла, израчуна обим и површину плавилних многоуглова за n=3,4,6, искаже њихове особине и конструише исте -користи формуле за обим и површину круга и кружног прстена, дужину лука и кружног исечка и примењује их у задацима -чита дијаграме и табеле и на основу њих обради податке по једном критеријуму (нпр. одреди аритметичку средину за дати скуп података; пореди вредности узорка са средњом вредношћу, одреди мод)
одличан (5)	Ученик уме да: - да користи особине степена и квадратног корена у сложенијим задацима - примењује формуле за разлику квадрата и квадрат бинома; увежбано трансформише алгебарске изразе и своди их на најједноставнији облик и решава једначине -конструише ортоцентар и тежиште троугла; примени ставове подударности при доказивању једноставнијих тврђења и у конструктивним задацима; примени својства централног и периферијског угла у кругу; израчуна обим и површину круга и његових делова; - преслика дати геометријски објекат ротацијом; - тумачи дијаграме и табеле - прикупи и обради податке и сам састави дијаграм или табелу; црта график којим представља међузависност величина - одређује средњу вредност, медијану и модус

8. разред

Критеријуми за оцењивање усвојености садржаја ученика 8. разреда	
недовољан (1)	-Не испуњава захтеве за довољну оцену -Не препознаје градиво ни уз помоћ наставника -Не показује заинтересованост за учење, за учешће у активностима нити ангажовање -Не показује способност репродукције и примене -На писменим проверама није остварио минимум захтева и тражени број поена за довољну оцену

довољан (2)	Ученик уме да: - препозна моделе коцке и квадра, нацрта их, наведе њихове елементе и израчуна површину и запремину коцке и квадра у најједноставнијим задацима; - препозна моделе правилне четворостране призме, правилне тростране призме, правилне шестостране призме, нацрта их и израчуна површину и запремину правилне четворостране призме у најједноставнијим задацима; - препозна моделе правилне четворостране пирамиде, правилне тростране пирамиде, правилне шестостране пирамиде, нацрта их и израчуна површину и запремину правилне четворостране пирамиде у најједноставнијим задацима; - одреди вредност функције дате таблицом или формулом; - нацрта график линеарне функције у најједноставнијим примерима; - провери да ли дата тачка припада графику линеарне функције; - прочита податак са графикона, дијаграма или табеле и одреди минимум и максимум зависне величине; - податке из табеле прикаже графиконом и обрнуто; - реши систем две линеарне једначине са две непознате методом замене и методом супротних коефицијената у најједноставнијим примерима; - препозна моделе ваљка, купе, лопте, нацрта их и израчуна површину и запремину ових тела у најједноставнијим примерима;
добар (3)	Ученик који испуњава све захтеве за довољну оцену и још уме да: - нацрта правилну призму (четворострану, тростране, шестострану) и да израчуна њену површину и запремину у једноставнијим примерима; - нацрта правилну пирамиду (четворострану, тростране, шестострану) и да израчуна њену површину и запремину у једноставнијим примерима; - нацрта график линеарне функције; - анализира график линеарне функције на основу коефицијената k и n; - претвори експлицитни у имплицитни облик линеарне функције и обрнуто; - обради прикупљене податке и представи их табеларно или графички; - одреди средњу вредност и медијану у једноставнијим примерима; - реши систем две линеарне једначине са две непознате графичком методом, методом замене и методом супротних коефицијената; - провери да ли су системи са по две линеарне једначине са две непознате еквивалентни; - реши једноставнији реални проблем применом система две линеарне једначине са две непознате; - нацрта обртна тела (ваљак, купу, лопту) и да израчуна њихову површину и запремину;

врло добар (4)	Ученик који испуњава све захтеве за добру оцену и још уме да: - нацрта праву призму (четворострану, тространу, шестостранy) и да израчуна њену површину и запремину и у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати; - нацрта пирамиду (четворострану, тространу, шестостранy) и да израчуна њену површину и запремину и у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати; - уочи правоугли троугао у простору и примени Питагорину теорему како би израчунао неопходне елементе, који нису задати у задатку; - нацрта пресеке призме и пресеке пирамиде и израчуна њихове површине; - реши реалан проблем примењујући површину и запремину призме и пирамиде; - нацрта график линеарне функције и алализира особине линеарне функције (ток, нуле, монотоност, знак); - реши једноставнији реалан проблем применом линеарне функције; - обради прикупљене податке и изабере пригодан приказ за представљање (графиконом или дијаграмом); - одреди средњу вредност и медијану; - одреди пресеке правих, ако су задате њихове једначине; - израчуна површину троугла који граде координатне осе и задата права; - реши једноставнији реални проблем применом система две линеарне једначине са две непознате; - нацрта обртна тела (ваљак, купу, лопту) и да израчуна њихову површину и запремину и у случајевима када неопходни елементи нису непосредно дати; - нацрта пресеке ваљка, пресеке купе и пресеке лопте и израчуна њихове површине; - израчуна масу геометријског тела;
одличан (5)	Ученик који испуњава све захтеве за врло добру оцену и још уме да: - уочи у простору правоугли троугао са оштрим углом од 30° и једнакокрако-правоугли троугао и примени њихова својства; - применом особина линеарне функције одреди непознати коефицијент или параметар; - примени услов паралелности и чињеницу да тачка припада правој у задацима; - реши реалан проблем применом линеарне функције; - примени процентни рачун и пропорционалност за представљање кружног дијаграма; - реши реални проблем применом система две линеарне једначине са две непознате; - реши реалан проблем примењујући површину и запремину геометријских тела. - одреди односе површина и запремина различитих геометријских тела; - израчуна површину и запремину сложених геометријских тела;

Елементи формативног оцењивања

У формативно оцењивање ученика улазе ангажовање ученика на часу, запажања ученика на часу, израда домаћих задатака, континуитет учења и однос према раду и предмету, учешће ученика у дискусијама и групном раду, петнаестоминутне провере знања, израда семинарских радова, паноа и модела.

Унутар формативног оцењивања постоје и препоруке за даљи рад и напредак ученика. На крају сваког класификационог периода постоји могућност извођења сумативне оцене на основу формативне.

План оцењивања

Ученик у току једног полугодишта мора имати минимум 4 оцене из математике, а уколико је могуће и 6 оцена и то следећих: две оцене на контролним задацима, две оцене на писменим задацима и две формативне оцене. Није неопходно да ученик има свих 6 оцена.

ТЕХНИКА И ТЕХНОЛОГИЈА

Ученик се оцењује најмање 4 пута у полугодишту.

Ученици се оцењују:

- писмено (петнаестоминутне провере знања),
- усмено,
- рад на рачунару,
- цртање техничких цртежа,
- израда графичких радова
- активности, постигнућа и ангажовање ученика на часу,
- однос према раду.

Сваку оцену (област) ученици могу да поправе и закључна оцена се изводи на основу аритметичке средине свих оцена у току полугодишта.

Оцену одличан (5) добија ученик који:

- у потпуности показује способност усвајања знања и примене у свим областима;
- у потпуности повезује кључне чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који су засновани на подацима и информацијама;
- самостално решава задате проблеме;
- показује изузетну самосталност код израде техничких цртежа, примењује правила котирања код израде техничких цртежа;
- самостално израђује практичне радове поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;

- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела;
- самостално одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;

Оцену врло добар (4) добија ученик који:

- у великој мери повезује чињенице и појмове;
- самостално изводи закључке који се заснивају на подацима;
- самостално решава проблеме;
- показује велику самосталност код израде техничких цртежа, примењује правила котирања код израде техничких цртежа;
- самостално израђује практичне радове поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;
- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела;
- самостално одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;

Оцену добар (3) добија ученик који:

- у довољној мери повезује чињенице и појмове;
- у довољној мери изводи закључке који се заснивају на подацима;
- делимично самостално решава поједине проблеме;
- показује делимични степен активности и ангажовања;
- делимично показује самосталност код израде техничких цртежа;
- делимично примењујеправила котирања код израде техничких цртежа;
- делимично показује самосталност када израђује практичне радове поштујући принципе економичног искоришћења материјала и рационалног одабира алата и машина, примењујући процедуре у складу са принципима безбедности на раду;
- учествује у успостављању критеријума за вредновање, процењује свој рад и рад других и предлаже унапређења постојеће макете/модела;
- самостално одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;

Оцену довољан (2) добија ученик који:

- знања која је остварио су на нивоу репродукције, уз минималну примену;
- у мањој мери повезује чињенице и појмове - искључиво уз подршку наставника изводи закључке који се заснивају на подацима;
- понекад је самосталан у решавању проблема;
- показује мањи степен активности и ангажовања;
- искључиво уз помоћ наставника примењује правила котирања код израде техничких цртежа и практичних радова;
- уз помоћ наставника одређује реалну вредност израђене макете/модела укључујући и оквирну процену трошкова;
-

Недовољан (1) добија ученик који:

- знања која је остварио нису ни на нивоу препознавања и не показује способност репродукције и примене;
- не изводи закључке који се заснивају на подацима;
- критички не расуђује;
- не показује интересовање за учешће у активностима нити ангажовање;
- не показује интересовање за израду техничких цртежа и практичних радова;

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 1, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености исхода, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

Уколико ученик стиче образовање и васпитање по ИОП-у 2, оцењује се на основу ангажовања и степена остварености прилагођених циљева и исхода, који су дефинисани у персонализованом плану наставе и учења, уз прилагођавање начина и поступка оцењивања.

ИНФОРМАТИКА И РАЧУНАРСТВО

Елементи оцењивања су:

- усвојеност образовних садржаја;
- примена знања;
- активност ученика.

Ученик у току школске године може добити оцене на основу:

- активности на часу,
- израде практичних радова,
- израде презентација, паноа, реферата,
- практичног рада на рачунару,
- усменог испитивања,
- 15-то минутне писмене провере знања,
- активности везане за припреме и учешће на такмичењима и школским манифестацијама,
- повезивање теоријских знања са практичним радом и свакодневним животом.

Активност, ангажованост и постигнути ниво знања ученика вреднује се на сваком часу.

Разред:V

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	-разликује хардвер и софтвер - набраја делове хардвера -прекуцава текст у Word-у	- креира, отвара, чува и премешта датотеке - креира и едитује текст	- убацује слику у текст - креира презентацију	- самостално и правилно креира документ без иједне грешке
Дигитална писменост	- набраја опасности на интернету - описује како рачунар утиче на здравље човека	-наводи начине заштите животне средине од ЕЕ отпада - образлаже шта су ауторска права	- проналази жељени садржај на интернету	- преузима и користи садржај са интернета уз поштовање ауторских права
Рачунарство	- задатак у Scratch-у не завршава до краја - има грешке у програму	- потребна помоћ, подстицај, усмеравање при раду -креира једноставан програм	- сврсисходно примењује програмске стуктуре и блокове наредби - користи математичке операторе	- самостално израђује програм - проналази и отклања грешке
Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака	- користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	- креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	- вреднује процес и резултате пројектних активности

Разред:VI

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	- набраја компоненте дигиталних уређаја -креира, чува и копира датотеку	- креира и едитује текст - врши уметање слике и табеле у текст - уноси податке у табелу	- креира дигиталну слику - примењује филтере	- самостално и правилно креира мултимедијалну презентацију
Дигитална писменост	-познаје правила за безбедно понашање на интернету	-проналази податке на интернету -самостално процењује пронађене информације	- преузима и користи садржај уз поштовање ауторских права	- овјашњава поступак заштите дигиталног садржаја одговарајућом CC лиценцом
Рачунарство	- креира једноставан програм уз примену математичких израза	- креира наредбу за унос вредности у програм -објашњава и примењује одговарајућу програмску структуру	- користи нумеричке, текстуалне и једнодимензионе низовске вредности	- проналази и отклања грешке у програму
Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима у одабиру	- користи могућности које пружају рачунарске	- креира, објављује и представља дигиталне	- вреднује процес и резултате пројектних

	теме, прикупљању и обради материјала, представљању пројектних резултата и закључака	мреже у сфери комуникације и сарадње	садржаје користећи расположиве алате	активности

Разред:VII

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	- разликује визуелну презентацију и логичку структуру текста - користи алате за стилско обликовање документа и креира преглед садржаја	- објашњава принципе растерске и векторске графике и система приказа боја - креира растерску и векторску слику у изабраном програму	- користи алате за уређивање и трансформацију слике	- креира гиф анимацију - креира видео-запис коришћењем алата за смимање екрана
Дигитална писменост	-разликује појмове URL, DNS, IP адреса -објашњава појмове хипер-веза и хипер-текст - креира, форматира и	-обавља електронску комуникацију на сигуран начин - штити се од непримереног садржаја и нежељеихе контаката	- сарадднички креира и дели документе у облаку водећи рачуна о одговарајућим нивоима приступа	- подешава хипер-везе према делу садржаја, другом документу или веб-локацији

	шаље електронску пошту			
Рачунарство	- уз помоћ програмске библиотеке исцртава елементе 2D графике уз помоћ наставника	- исцртава елементе 2D графике -употребљава петље и генератор насумичних бројева за исцртавање сложенијих облика	- планира, описује и примењује решања једноставног проблема	- проналази и отклања грешке у програму
Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима тима	- користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	- креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	- вреднује процес и резултате пројектних активности

Разред:VIII

Наставна тема	ОЦЕНА			
	2	3	4	5
ИКТ	- отвара нови радни лист - правилно уноси податке у табелу	- разликује типове података - форматира податке према упутству (датум, децимале, време, валута)	-примењена тражена функција - форматира ћелије	- сортира и филтрира податке по задатом критеријуму - правилно креиран график
Дигитална	- препознаје	- наводи	- објашњава	- објашњава

писменост	ризик на интернету - разуме ризик дељења личних података	правила понашања на интернету - наводи шта треба урадити да би се заштитили лични подаци	појам отворени подаци - образлаже ауторска права	појам вештачке интелигенције и његову примену - образлаже која су права детета у дигиталном добу
Рачунарство	- присећање и израда основних елемената задатка уз помоћ наставника	- креира низове и табеле - пише кôд за одређену функцију	- исправно пише кôд за одређену функцију - графички представља податке	- самостално креира низове, табеле и графиконе - примењује сортирање и филтрирање
Истраживачки пројекат	- сарађује са осталим члановима у одабиру теме, прикупљању и обради материјала, представљању резултата и закључака	- користи могућности које пружају рачунарске мреже у сфери комуникације и сарадње	- креира, објављује и представља дигиталне садржаје користећи расположиве алате	- вреднује процес и резултате пројектних активности

ЛИКОВНА КУЛТУРА

Сврха и принципи оцењивања

Наставник се руководи следећим принципима при оцењивању:

1) поузданост: означава усаглашеност оцене са утврђеним, јавним и прецизним критеријумима оцењивања;

2) ваљаност: оцена исказује ефекте учења (оствареност исхода, ангажовање и напредовање ученика); 3) разноврсност начина оцењивања: избор одговарајућих и примена различитих метода и техника оцењивања како би се осигурала ваљаност, поузданост и објективност оцена; 4) редовност и благовременост оцењивања, обезбеђује континуитет у информисању ученика о њиховој ефикасности у процесу учења и ефекат оцене на даљи процес учења; 5) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;

6) уважавање индивидуалних разлика.

Предмет и врсте оцењивања

Оцена је описна и бројчана. Праћење развоја и напредовања ученика у достизању исхода и стандарда постигнућа, као и напредовање у развијању компетенција у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте редовно и планско прикупљање релевантних података о напредовању ученика, постизању прописаних исхода и циљева и постигнутом степену развоја компетенција ученика.

Сумативно оцењивање, у смислу ових критеријума, јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине, модула или за класификациони период из предмета и владања. Оцене добијене сумативним оцењивањем су, по правилу, бројчане и уносе се у дневник рада, а могу бити унете и у педагошку документацију.

Оцена

Оценом се изражава:
1) оствареност циљева и прописаних, односно прилагођених стандарда постигнућа, достизање исхода и степена развијености компетенција у току савладавања програма предмета; 2) ангажовање ученика у настави;
3) напредовање у односу на претходни период;
4) препорука за даље напредовање ученика.

Бројчане оцене су: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2) и недовољан (1).

Ученику се не може умањити оцена из предмета због односа ученика према ваннаставним активностима или непримереног понашања у школи.

Оцењивање се остварује применом различитих метода и техника, које наставник бира у складу с критеријумима оцењивања и прилагођава потребама и развојним специфичностима ученика. Закључна оцена је бројчана и утврђује се на основу свих оцена од почетка школске године и сагледавања развоја, напредовања и ангажовања ученика и прикупљених података у педагошкој документацији наставника. Закључну оцену из предмета утврђује одељењско веће на предлог предметног наставника.

Закључна оцена за успех из предмета може изузетно да буде и највећа појединачна оцена уписана у дневник, добијена било којом техником провере постигнућа.

Закључна оцена за успех из предмета не може да буде мања од:

одличан (5), ако је аритметичка средина свих појединачних оцена најмање 4,50.

врло добар (4) ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 3,50 до 4,49.

добар (3) ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 2,50 до 3,49.

довољан (2) ако је аритметичка средина свих појединачних оцена од 1,50 до 2,49.

недовољан (1) ако је аритметичка средина свих појединачних оцена мања од 1,50.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења.

На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени.

Евиденција о успеху ученика

Наставник у поступку оцењивања прикупља и бележи податке о постигнућима ученика, процесу учења, напредовању и развоју ученика током године у дневнику рада и својој педагошкој документацији. Под педагошком документацијом, у смислу овог правилника, сматра се писана или електронска документација наставника која садржи: личне податке о ученику и његовим индивидуалним својствима која су од значаја за постигнућа, податке о провери постигнућа, ангажовању ученика и напредовању, датим препорукама, понашању ученика и друге податке од значаја за рад са учеником и његово напредовање. Подаци унети у педагошку документацију могу бити коришћени за потребе информисања родитеља, приликом одлучивања по приговору или жалби на оцену и у процесу самовредновања и екстерног вредновања квалитета рада установе.

Владање ученика

- На часу се редовно прати понашање свих ученика;
- За мање ометање часа наставник опомиње ученика;
- Наставник уноси у еС дневник запажање о владању ученика само у случају непримереног понашања или нереаговања на опомене;
- Наставник редовно обавештава разредног старешину о владању ученика, а по потреби и стручну службу (педагог, психолог).

Информисање родитеља и ученика о учењу и понашању:

- Ученици на часовима усмено добијају повратну информацију о напредовању и учењу; - Родитељи ће добити повратну информацију о активности ученика у виду коментара у еС дневнику.

Основне напомене

- Да би ученици успешно пратили час ликовне културе потребно је да свако од њих поседује уџбеник, блок, свеску, прибор за цртање, сликање, вајање

КРИТЕРИЈУМИ И ЕЛЕМЕНТИ ЗА ПРОЦЕЊИВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ОЦЕЊИВАЊЕ ПОСТИГНУЋА СУ:

· Однос према раду, припремљен је за час; одговорно користи материјал, прибор и алатке;одржава прибор и радни простор, потписује радова, чува радове у мапи (блок)

· Однос према себи (истражује информације; поставља питања; предлаже; истрајан је у раду, труди се, преузима одговорност; поштује себе и своје радове; учи на грешкама, спреман је да испроба своје способности у новим активностима...)

· Однос према другима (довршава рад у договореном року, поштује договорена правила понашања; спреман је да помогне и да сарађује; уважава туђу културу, радове,начин размишљања, доживљавања, опажања, изражавања...)

· Разумевање (разуме задатак; разуме процес, разуме концепт, разуме визуелне информације...)

· Повезивање (повезује и пореди познате и и нове информације, људе, места, догађаје, феномене, дела, идеје...)

· Оригиналност (оргиналан је у односу на туђе радове; оригиналан је у односу на своје претходне радове...)

· Организација композиције (у складу са својом идејом примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о простору, перспективи, пропорцијама, смеру, правцу...) · Вербално изражавање (учтиво комуницира; аргументовано, кратко и јасно образлаже свој рад, идеју, доживљај,опажање, емоције...)

· Употрба техника и средстава (бира одговарајућу технику у односу на идеју; примењујеодговарајући процес, бира одговарајућу подлогу – материјал; истражује могућности технике и материјала; користи дигиталну технологију као помоћно средство у раду; обчликује рад у одабраном апликативном програму)

Елементи могу и другачије да се формулишу. Бирају се према типу ликовног задатка и циљевима задатка

НАЧИН ПРАЋЕЊА ПОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

ФОРМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

- припрема за час

- домаћи рад

- активност ученика

- напредовање

- ангажовање

- израда паноа,плаката,презентација

- групни рад, рад у пару

Време:

- у току школске године

СУМАТИВНО ОЦЕЊИВАЊЕ

- усмена провера

- практичан рад (вајарски ,сликарски, графички и радови примењене уметности) **Време:**

- на крају наставне области

- на крају класификационог периода

- у току школске године

Описно праћење, вредновање и оцењивање

Провере знања ученика, односно оствареност исхода, врше се континуирано, током целе наставне године, најчешће кроз естетске анализе радова, након завршене једне или више наставних тема. Естетске анализе радова врши наставник, ученици уз помоћ наставника као и сами ученици. Ученици се оцењују и још: на основу излагања и представљања (изложбе радова, резултати истраживања, модели, цртежи, постери, дизајнерска решења, израда презентација и др.), учешћа у дискусији, рад домаћих задатака, учешћа у различитим облицима групног рада, рада на пројектима. Што се тиче праћења напредовања ученика, треба имати у виду да су се до сада као најефикаснији вид подршке напредовању ученика показали савети које наставник даје у току практичног рада, као и питања која наводе ученике на промишљање и развијање идеја. Други вид ефикасне подршке је одељењска изложба (по завршетку задатка) на којој су заступљени сви радови ученика. Поређењем свих решења истог ликовног проблема ученици ефикасно уче на разликама и умеју да процене сопствени напредак. Такође, ученички портфолио (мапа радова) омогућава ученику да и ван наставе самостално процењује сопствени напредак.

Самопроцењивање радова се врши вербално и у писаној форми на листићима. Наставник осмишљава питања у зависности од задатка ученика (процена ликовних радова, разговор о уметнику, уметничком делу...)

Елементи за процењивање напредовања и оцењивање постигнућа су:

Праћење рада и активности	Критеријуми оцењивања	Поступак	Инструменти оцењивања	Време
Однос према ликовном раду	- ученик је припремљен је час; - одговорно користи материја, прибор и алатке; - одржава прибор и радни простор	- свакодневно бележење на часу у свеску евиденције наставника - три узастопна минуса доносе ученику недовољну оцену у наставниковој свесци из овог сегмента. *Напомена: уколико ученик /ученица не донесе прибор радиће школским прибором који је доступан у мањим количинама у школи	чек листе, педагошка свеска наставника	свакодневно бележење током године
Однос према себи	- истражује информације - поставља питања, - предлаже, истрајан је у раду, - труди се, - преузима одговорност, - спреман је да испроба своје способности у новим активностима	Ове активности, наставник бележи у облику плусева у свесци /е-дневнику, више од три плуса или три смајлића доносе ученику петицу	чек листе, педагошка свеска наставника	свакодневно бележење током године

Однос према другима	- довршава рад у договореном року; - поштује договорена правила понашања; - спреман је да помогне и да сарађује; - уважава туђу културу, радове, начин размишљања	- групни рад (посматрање наставника, излагање група, процена осталих ученика) - рад у пару (посматрање наставника, излагање парова, процена осталих ученика)	чек листе, педагошка свеска наставника	- свакодневно бележење током године, - након завршеног сваког рада, - по потреби у току године када се ради групни рад или рад у пару

		- ученик који не поштује правила понашања на часу добија минус у наставникову свеску, а више од три минуса негативно утиче на целокупну оцену ученика		
Разумевање	- разуме задатак, појмове, концепт, визуелне информације, раздваја битно од небитног	- приликом обраде новог градива или практичног задатка	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно - васпитног рада	- свакодневно бележење током године, - након завршеног сваког рада,и естетске анализе радова

Повезивање	- повезује и пореди познате и нове информације, идеје, ликовна дела	- приликом обраде новог градива или практичног задатка - приликом естетске анализе радова /уметничког дела	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно - васпитног рада	- свакодневно бележење током године, - након завршеног сваког рада, и естетске анализе радова
Оригиналност	- оригиналан је у односу на туђе ртадове, као и на своје претходне радове	- практичан рад ученика, након завршеног ликовног рада, оцена из свеске се уноси у дневник	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно - васпитног рада	током године, минимум два до четири пута у току полугодишта
Организација композиције	- примењује одговарајуће принципе компоновања, знања о перспективи, облику, текстури	- израда практичних радова /вежби - након завршеног ликовног рада, оцена из свеске се уноси у дневник	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно - васпитног рада	током године
Вербално изражавање	- учтиво комуницира, - аргументовано образлаже свој рад и радове других ученика	- естетске анализе радова - самопроцењивање	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно - васпитног рада	током године
Употреба одговарајуће технике	- бира одговарајућу ликовну технику у односу на идеју, - истражује могућности техника и материјала	- израда практичних радова /вежби	- чек листе, педагошка свеска наставника, - дневник образовно - васпитног рада	током године

Вредновање ученика са тешкоћама у развоју
Елементи вредновања:
1) Однос прем раду
2) Праћење постављених задатака
3) Уважавање других ученика и наставника, праћење правила понашања на часу, доношење ликовног прибора за рад.

Оцењивање се врши према Правилнику о оцењивању.

Оцењивање практичног рада
Оцењивање се врши бројчано и дели се према ликовним подручјима рада: цртање, сликање, тродимензионално обликовање, графичко обликовање и разумевање основних ликовних односа унутар ликовно - уметничких дела и ликовног рада ученика.
Оцењује се бројчано оценама: одличан (5), врло добар (4), добар (3), довољан (2), недовољан (1).

Елементи вредновања ликовног рада:
1) Оригиналност
2) Праћење ликовног задатка
3) Техничка реализација задатка

Ученик/ученица ће за следећа постигнућа бити оцењен/а оценом:

Оцена ОДЛИЧАН 5
Ученик редовно присуствује настави и носи прибор. **Веома успешно** се ангажује на часу и показује одлично разумевање ликовне проблематике. Показује изразиту маштовитост и оригиналност у изради рада. Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове на **напредном нивоу**. Идеју реализује на оригиналан начин уз примену принципа компоновања, датих и самосталних, уз претходно правилно постављену композицију, више квалитета линија, облика и њихових односа у простору, повезивање ликовних елемената, изузетно познавање технике и материјала. Веома успешно ставља уметничка дела у одговарајући историјски и друштвени контекст. Користи тачне термине у анализи дела (ритам, текстура, облик...). Изводи радове са одређеном намером, користећи одабране материјале и технике, како би постигао одређене ефекте. Учествује на изложбама и ликовним конкурсима.

Оцена ВРЛО ДОБАР 4

Ученик редовно присуствује настави и носи прибор. **Успешно** се ангажује на часу и показује врло добро разумевање ликовне проблематике. На занимљив начин решава ликовни проблем, уме да реализује идеју. Показује изразиту маштовитост и оригиналност у изради рада. Успешно изводи дводимензионалне и тродимензионалне

радове на **напредном нивоу** (правилно постављена композиција, постоји квалитет линија, грађења облика и њихових односа у простору, правилно повезује ликовне елементе и организује

их по принципима компоновања, познавање технике и материјала). Познаје и користи изражајне могућности класичних и савремених медија. Ставља уметничка дела у историјски и друштвени контекст. Користи тачне термине у анализи дела (ритам, текстура, облик...).

Оцена ДОБАР 3

Ученик редовно присуствује настави и носи прибор. Показује солидну ангажованост на часу и разумевање ликовне проблематике. Уме делимично да објасни идеју коју реализује. Не показује маштовитост и оригиналност, већ репродукује одговарајући мотив. Изводи у солидној мери дводимензионалне и тродимензионалне радове на **средњем нивоу** (добро постављена композиција; линије постоје, али се не одликују одговарајућим квалитетом; гради основне облике, али без одговарајућег међусобног односа; добро коришћење техника и материјала, без одговарајуће динамике у текстури и ритму). И код решене ликовне проблематике, уколико је рад незавршен, критеријум је делимично испоштован. Користи у раду основне медије и ликовно се изражава на средњем нивоу.

Оцена ДОВОЉАН 2

Ученик редовно присуствује настави и носи прибор. Не показује ангажованост за рад на часу (дискусија, анализа, разумевање ликовне проблематике и довољно разумевање теме). Не уме да објасни идеју коју треба да ликовно реализује. Изводи дводимензионалне и тродимензионалне радове на **основном нивоу** (скицирана композиција, започето сликање). Користи у раду основне материјале, медије и изражава се ликовно одговарајућом техником на основном нивоу.

Оцена НЕДОВОЉАН 1

Ученик не доноси прибор више од половине месеца (три узастопна минуса), одбија да ради на часу и не показује заинтересованост и ангажованост, иако има све могућности да прати наставу.Стручно веће наставника предмета из области рада ликовне културе је у целости сагласно са критеријумом оцењивања који је дефинисан и усклађен са Правилником о оцењивању ученика.

ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ВАСПИТАЊЕ

На састанку Актива наставника физичког и здравственог васпитања усаглашени су критеријуми оцењивања на часовима физичког и здравственог васпитања. Ови критеријуми су усклађени са принципима оцењивања дефинисаним у Правилнику о оцењивању у основном образовању и васпитању из 2019. године.

Принципи оцењивања, у смислу овог правилника, јесу:

1) објективност у оцењивању према утврђеним критеријумима;

2) релевантност оцењивања;

3) коришћење разноврсних техника и метода оцењивања;

4) правичност у оцењивању;

5) редовност и благовременост у оцењивању;

6) оцењивање без дискриминације и издвајања по било ком основу;

7) уважавање индивидуалних разлика, потреба, узраста, претходних постигнућа ученика и тренутних услова у којима се оцењивање одвија.

Праћење развоја, напредовања и остварености постигнућа ученика у току школске године обавља се формативним и сумативним оцењивањем.

Формативно оцењивање јесте редовно праћење и процена напредовања у остваривању прописаних исхода, стандарда постигнућа и ангажовања у оквиру физичког и здравственог васпитања,обавезних физичких активности,физичког васпитања и изабраног спорта, активности (пројектне наставе и слободних наставних активности), као и праћење владања ученика. Формативне оцене се евидентирају у педагошкој документацији наставника.

Сумативно оцењивање јесте вредновање постигнућа ученика на крају програмске целине или на крају полугодишта из обавезног и изборних програма и активности. Оцене добијене сумативним оцењивањем су бројчане и евидентирају се у дневнику, а могу бити унете и у педагошку документацију. Почетна основа оцењивања је континуирано праћење сваког ученика и вредновање знања, вештина и ставова помоћу усменог испитивања и практичне провере на крају предметних области.

На почетку школске године потребно је спровести иницијалну проверу моторичких способности као инструмент провере потенцијала ученика. На крају школске године, треба спровести истоветне тестове за проверу нивоа постигнућа ученика.

Чланови актива воде своје педагошке свеске у којима бележе активности и однос ученика према физичком и здравственом васпитању који обухвата:

– вежбање у адекватној спортској опреми;

– редовно присуствовање на часовима физичког и здравственог васпитања и обавезним физичким активностима,

– учествовање у ваннаставним и ваншколским активностима и др.

– приказ једног од усвојених комплекса општеприпремних вежби (вежби обликовања),

– достигнут ниво постигнућа моторичких знања, умења и навика у атлетици, гимнастици, спортским играма и др.

- достигнут ниво теоријског образовања

За ученике који раде по ИОП-у, ради се евалуација након сваког класификационог периода и кориговање планова по потреби.

Оцењивање се врши бројчано, на основу остваривања оперативних задатака и минималних образовних захтева.

Праћење напретка ученика обавља се сукцесивно у току целе школске године, на основу јединствене методологије која предвиђа следеће тематске целине:

- **стање моторичких способности** (праћење и вредновање моторичких способности врши се на основу савладаности програмског садржаја којим се подстиче развој оних физичких способности за које је овај узраст критичан период због њихове трансформације под утицајем пубертета и физичких активности),
- **усвојене здравствено хигихенске навике** (усвојеност здравствено-хигијенских навика прати се на основу утврђивања нивоа правилног држања тела и одржавања личне и колективне хигијене).
- **достигнути ниво савладаности моторних знања** (степен савладаности моторичких знања и умења спроводи се на основу минималних програмских захтева, узевши у обзир степен напредовања).

- **достигнут ниво теоријског знања** (савладана основна терминологија, упознавање са правилима и примципима вежбања, правилима спортских игара, упознавање основних законитости вежбања).
- **Однос према раду и залагање на часу** (вреднује се на основу редовног и активног учествовања у наставном процесу, доношењу адекватне опреме, учешћа на такмичењима и ваншколским активностима).

За контролу физичког развоја и развоја моторичких способности примењује се батерија тестова која обухвата следеће: телесна висина и маса, •трчање 4x10м, претклон у седу, скок у даљ из места и трбушњаци (30сек.) и др тестови Провера се врши на почетку и крају школске године помоћу критеријума за процену физичког развоја и физичких способности.

Узевши претходно наведено у обзир, орјентационо и условно може се уједначавање критеријума свести по областима на следећи начин:

КРИТЕРИЈУМИ ОЦЕЊИВАЊА ОД 5.-8.РАЗРЕДА

Област	Довољан 2	Добар 3	Врло добар 4	Одличан 5
ФИЗИЧКЕ СПОСОБНОСТИ	Тешко примењује једноставне,двоставне опште припремне вежбе.	Уме правилно да изводи вежбе,разноврсна природна и изведена кретања.	Успешно одржава равнотежу и сложена кретањима.	Ученик користи висок ниво техничко тактичких знања, демонстрира сложеније комплексе вежби и кретања
МОТОРИЧКЕ ВЕШТИНЕ, СПОРТ И СПОРТСКЕ ДИСЦИПЛИНЕ	Ученик показује мали степен активности и ангажовања, уз велику помоћ наставника успева да примени одређене вежбе, односно захтеве који су утврђени у већем делу основног нивоа постигнућа, одређени индивидуалним образовним планом и прилагођеним	Ученик показује делимични степен активности и ангажовања, уз малу помоћ наставника успева да примени одређене вежбе, односно захтеве који су утврђени и на основном и већим делом на	Ученик показује велику самосталност и висок степен активности и ангажовања, уз мању помоћ наставника или самостално испуњава захтеве који су утврђени и на основном и на средњем нивоу,као и део	Ученик показује изузетну самосталност уз изузетно висок степен активности и ангажовања, у потпуности самостално, без помоћи наставника испуњава захтеве који су утврђени на

	стандардима постигнућа.	средњем нивоу стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа.	захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, одређеним индивидуалним образовним планом и прилагођеним стандардима постигнућа.	основном и средњем нивоу, као и у већини захтева са напредног нивоа посебних стандарда постигнућа, уз веома висок степен ангажовања.
ТЕОРИЈСКА ЗНАЊА	Ученик показује мали степен знања из области физичке културе, слабо повезује битне чињенице за успешно и самостално вежбање, тешко примењује правила приликом примене одређене спортске дисциплине, слабо уочава и разуме значај физичке активности у свакодневном животу и раду.	Ученик препознаје значајне појмове и чињенице у области физичке културе, као и принципе вежбања, зна основна правила одредјене спортске гране или дисциплине, разуме значај вежбања у свакодневном животу и раду.	Ученик је усвојио знање у области физичке културе, примењује принципе вежбања, примењује правила одредјене спортске гране и дисциплине приликом вежбања, разуме важност физичке активности у свакодневном животу и раду.	Ученик показује изузетно велики степен знања и разумевања у области физичке културе, упражњава физички активност самостално уз поштовање свих принципа вежбања, примењује правила одређених спортских игара и учествује у суђењу, схвата значај физичке активности као и њену корелацију са другим областима живота.
ОДНОС ПРЕМА РАДУ, ПОШТОВАЊЕ ХИГИЈЕНСКИХ МЕРА	Ученик ретко ради на часовима, без лекарског оправдања или оправдања родитеља налази разлоге да не ради, незаинтересовано учествује у раду, слабо комуницира са	Ученик ради на часу, углавном изостаје уз оправдање, сарађује са другарима, показује степен залагања и интересовања на	Ученик ради редовно на часу, активно сарађује са другарима, показује степен интересовања за рад на часу, носи редовно опрему	Ученик је редован на часу, показује изузетан степен интересовања за рад, развија колективни дух и сарадњу са другарима,

	друговима, ретко поштује хигијенске норме и повремено доноси адекватну опрему на час.	часу, поштује хигијенске мере и доноси опрему.		учествује у свим активностима, помаже и асистира наставнику, учествује у вананаставним активностима и такмичењима.

АТЛЕТИКА

ОДЛИЧАН 5 (напредни ниво) : Одлично познаје, зна да наведе и врло успешно демонстрира све прећене активности из ове области (трчања, скакања, бацања, штафетно трчање..) . Разуме потребу познавања ове области у целости, показује велико интересовање и зна да усвојене елементе комбинује и користи како у другим спортовима, тако и у свакодневном животу. Разуме потребу познавања ове области у целости и сагледава корист од исте. Може у целости да прати атлетска такмичења и одлично репродукује поделу свих атлетских дисциплина.

ВРЛО ДОБАР 4 (средњи и делом напредни ниво): У већој мери познаје , наводи и демонстрира све прећене активности из ове области (трчања, скакања, бацања, штафетно трчање..) . Разуме потребу познавања ове области у већој мери, показује одређено интересовање и схвата да усвојене елементе треба да комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу. У одређеној мери успева да сагледа потребу познавања ове области. Препознаје све атлетске дисциплине.

ДОБАР 3 (основни и делом средњи ниво): У одређеној мери познаје , наводи и демонстрира прећене активности из ове области (трчања, скакања, бацања, штафетно трчање..), често уз помоћ наставника. Разуме потребу познавања ове области у мањој мери, показује одређено интересовање и схвата да усвојене елементе може да комбинује и користи, како у другим спортовима , тако и у свакодневном животу. У мањој мери успева да сагледа потребу познавања ове области. Уз повремену помоћ наставника, препознаје и описује атлетске дисциплине.

ДОВОЉАН 2 (основни ниво): У мањој мери познаје , наводи и демонстрира неке од прећених активности из ове области. Разуме потребу познавања ове области у најмањој могућој мери, не показује неопходно интересовање и у мањој мери схвата да усвојене елементе може да комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу. Не сагледава јасно потребу познавања ове области. Уз константну помоћ наставника репродукује и препознаје атлетске дисциплине.

НЕДОВОЉАН 1 (основни ниво): Не познаје , не зна да наведе и демонстрира неке од прећених активности из ове области. Не разуме потребу познавања ове области и не показује интересовање . Не схвата да усвојене елементе може да комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу. Не сагледава довољно јасно потребу познавања ове области.

СПОРТСКЕ ИГРЕ (кошарка, рукомет, одбојка, фудбал)

ОДЛИЧАН 5 (напредни ниво): Одлично познаје, зна да наведе и врло успешно демонстрира све прећене активности из ове области (манипулација лоптом, кретања, сарадња у игри). Разуме потребу познавања ових области у целости, показује велико интересовање. Разуме потребу познавања ових области у целости и сагледава корист од исте. Примењује виши ниво технике, познаје већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз висок степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. Примењује правила одређеног спорта у игри и учествује у суђењу.

ВРЛО ДОБАР 4 (средњи и делом напредни ниво): У већој мери познаје, наводи и успешно демонстрира прећене активности из ове области (манипулација лоптом, кретања, сарадња у игри). Разуме потребу познавања ових области у већој мери, показује одређено интересовање. Разуме потребу познавања ових области у одређеној мери и сагледава корист од исте. Примењује средњи ниво технике, познаје већи број правила, једноставније тактичке комбинације и уз одређен степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. Примењује правила учествовајући у игри.

ДОБАР 3 (основни и средњи ниво): У одређеној мери познаје, наводи и демонстрира прећене активности из ове области (манипулација лоптом, кретање, сарадња у игри) . Разуме потребу познавања ових области у мањој мери и углавном сагледава корист од исте. Примењује основни и средњи ниво технике, познаје одређени број правила, најједноставније тактичке комбинације и уз одређен степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. Препознаје примену правила у игри.

ДОВОЉАН 2 (основни ниво): У мањој мери познаје, наводи и демонстрира прећене активности из ове области. Разуме потребу познавања ових области у најмањој могућој мери, не показује одређено интересовање. Не сагледава јасно потребу познавања ових области и користи од исте. Ретко примењује основни ниво технике, познаје мали број правила, најједноставније тактичке комбинације и уз минималан степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других. Уз понођ наставника, препознаје правила игре.

НЕДОВОЉАН 1 (основни ниво): Не познаје , не зна да наведе и демонстрира неке од прећених активности из ове области. Не разуме потребу познавања ових области и не показује одређено интересовање. Не сагледава јасно потребу познавања ових области и користи од исте. Ретко примењује нижи ниво технике, познаје врло мали број правила, не разуме тактичке комбинације и уз минималан степен сарадње са члановима екипе изражава сопствену личност уз поштовање других у мањој мери.

СПОРТСКА ГИМНАСТИКА

ОДЛИЧАН 5 (напредни ниво): Одлично познаје, зна да наведе и врло успешно демонстрира све прећене активности из ове области (елементе у партеру, прескок, елементе на греди...) . Разуме потребу познавања ове области у целости, сагледава корист од исте, показује велико интересовање и зна да усвојене елементе комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу.

ВРЛО ДОБАР 4 (средњи и нпредни ниво): У већој мери познаје , наводи и демонстрира све прећене активности из ове области (елементе у партеру, прескок, елементе на греди...). Разуме потребу познавања ове области у већој мери, показује одређено интересовање и схвата да усвојене елементе треба да комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу. У одређеној мери успева да сагледа потребу познавања ове области.

ДОБАР 3 (основни и средњи ниво): У одређеној мери познаје , наводи и демонстрира пређене активности из ове области , често уз помоћ наставника (елементе у партеру, прескок, елементе на греди..). Разуме потребу познавања ове области у мањој мери, показује одређено интересовање и схвата да усвојене елементе може да комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу. У мањој мери успева да сагледа потребу познавања ове области.

ДОВОЉАН 2 (основни ниво): У мањој мери познаје , наводи и демонстрира неке од пређених активности из ове области, уз обавезну помоћ наставника.. Разуме потребу познавања ове области у најмањојмањој могућој мери, не показује неопходно интересовање и у мањој мери схвата да усвојене елементе може да комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу. Не сагледава јасно потребу познавања ове области.

НЕДОВОЉАН 1 (основни ниво): Не познаје , не зна да наведе и демонстрира неке од пређених активности из ове области, чак и уз константну помоћ наставника. Не разуме потребу познавања ове области и не показује интересовање . Не схвата да усвојене елементе може да комбинује и користи како у другим спортовима тако и у свакодневном животу. Не сагледава довољно јасно потребу познавања ове области.

Обавештавање о оцењивању

На почетку школске године наставник је дужан да на примерен начин обавести ученика о прописаним циљевима, стандардима постигнућа и исходима учења. На почетку школске године ученици, родитељи, односно старатељи се обавештавају о критеријумима, начину, поступку, динамици, распореду оцењивања и доприносу појединачних оцена закључној оцени**.** Наставник успоставља сарадњу са родитељима на терминима отворених врата, као и електонским путем.

МУЗИЧКА КУЛТУРА

Настава музичке културе од 5. до 8. разреда се изводи у четири наставне области: Човек и музика, Музички инструменти, Слушање музике, Извођење музике и Музичко стваралаштво. Током школске године ученици се континуирано оцењују формативно (редовна активност у настави и ваннаставним активностима, самостално добровољно извођење музике, заинтересованост и залагање у наставном процесу) и сумативно (најчешће бројчана оцена након савладане области или наставне јединице усменом провером), с' тим да ученици петог разреда имају најмање четири оцене у једном полугодишту, а ученици од 6. до 8. разреда најмање две оцене. Оцене се уносе у Дневник, педагошку свеску и ученичке свеске. За наставне области Човек и музика, Музички инструменти и Слушање музике оцењивање је формативно и сумативно, док се Извођење музике и Музичко стваралаштво најчешће оцењује формативно.
Начин оцењивања и оцена треба да подстичу ученика да напредује и активно учествује у свим видовима музичких активности.

	Одличан (5)	Врло добар (4)	Добар (3)	Довољан (2)	Недовољан (1)
Човек и музика	Ученик потпуно разуме значај и улогу музике у друштву. Разуме повезаност музичког стила са друштвено-историјским условима. Зна временски период музичког стила, стилске карактеристике, и музичке инструменте који су за одређен стил карактеристични. Зна да наведе композиторе који представљају музичку епоху.	У великој мери разуме значај и улогу музике у друштву. Зна временски оквир и карактеристике музичког стила који се обрађује. Зна да наведе бар два композитора и два инструмента који су карактеристични за одређени стил.	Зна временски оквир музичког стила. Уме да наведе бар једног композитора и један музички инструмент који су карактеристичн и за музички стил.	Зна који музички стил је обрађиван. Не зна да наведе ни једног композитора . Не разуме карактерист ике музичког стила.	Не зна који музички период је обрађиван. Не жели да учествује у настави.
Музички инструменти	Ученик потпуно разуме поделу музичких инструмената, карактеристике музичког инструмента, групу којој припада и начин добијања тона. Може звучно да препозна инструмент. Зна којем историјском периоду музички инструмент припада. Зна да наведе	У великој мери разуме карактеристике музичког инструмента и начин добијања тона. Зна којој групи припада. Може звучно и визуелно да препозна инструмент. Може да наведе назив бар једне композиције за инструмент соло и где наведени инструмент има солистичку	Разуме начин добијања тона и групу којој инструмент припада, али не и подгрупу. Може визуелно да препозна инструмент. Донекле разуме начин добијања тона.	Зна који музички инструмент је обрађиван и може визуелно да га препозна. Не зна којој групи припада и не може да наведе ни једну композицију у којој је музички инструмент примењен.	Не зна о ком музичком инструмен ту се ради и не жели да учествује у настави.

	најзначајније композиторе и бар три композиције за наведени инструмент.	деоницу.			
Слушање музике	Ученик у потпуности разуме карактеристике слушаног дела. Зна основну биографију композитора, временски период настанка дела, музички стил, музички облик и извођачки састав. Може звучно да препозна музичко дело у потпуности.	Зна основне карактеристике слушаног дела, име и националност композитора као и годину рођења и смрти. Зна извођачки састав и музички стил којем дело припада. Може звучно да препозна дело.	Уме да наведе назив музичког дела, пуно име и националност композитора. Уме да препозна да ли је у питању вокална, инструментална или вокално-инструментална композиција.	Уме да наведе назив композиције и име композитора. Не зна којој националности композитор припада нити да ли је у питању вокална или инструментална композиција.	Не зна назив композиције нити име композитора. Не жели да учествује у настави.
Извођење музике	Ученик у потпуности разуме правила музичке теорије (ноте по висини и по трајању, динамику и темпо). Изводи музичке примере гласом и на инструменту уз тачну интонацију и изражајност. Приликом извођења самостално тактира. Редовно и добровољно се јавља на часу приликом обраде песама.	У великој мери зна правила музичке теорије (ноте по висини и по трајању, предзнаке, динамику и темпо). Редовно и добровољно се јавља на часу приликом обраде песама.	Не разуме у потпуности ноте по висини и трајању, али зна делове ноте. Добровољно чита литерарни текст при обради песама. Повремено је активан у извођењу песама.	Не разуме записивање нота. Није активан чак и у групном извођењу песама.	Не жели да учествује у извођењу песама.
Музичко	Добровољно и посвећено	Ученик је активан и у ваннаставним	Учествује у музичким	Не показује залагање у	Не жели да учествује у

стварал аштво	учествује у осмишљавању сценских наступа, изради музичких инструмената, осмишљавању ритмичке пратње. Ученик је активан самостално и у групи. Осмишљава музичке целине.	музичким активностима, музичким секцијама. Саставља музичку целину од понуђених мотива.	активностима у групи, али не и самостално. Нема иницијативу у осмишљавању музичких наступа.	музичком стваралашт ву. Неуредно и немарно учествује у музичким активностим а.	музичком стваралашт ву.

ГРАЂАНСКО ВАСПИТАЊЕ

ПЕТИ РАЗРЕД	
ИСТИЧЕ СЕ	**У потпуности** образлаже везу људских права и одговорности, наводи примере за групу права и слобода, аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика. Идентификује показатеље вршења прекршаја права детета у свакодневном животу, користи појмове савременог демократског друштва, образлаже улогу грађана у друштвеном систему, објашњава аргументовано процесе у савременом друштву. Зна и разуме шта је грађански активизам и које су могућности појединца да делује путем њега. Недвосмислено препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује на њих. **Самостално, без помоћи наставника и уз висок степен активности и ангажовања.**
ДОБАР	**У великој мери** образлаже везу људских права и одговорности, наводи примере за групу права и слобода, аргументује значај инклузивног образовања,права и потребе за образовањем свих ученика. Идентификује показатеље вршења прекршаја права детета у свакодневном животу, користи појмове савременог демократског друштва,образлаже улогу грађана у друштвеном систему, пронлази и разуме прроцесе у савременом друштву. Идентификује појам грађанског активизма и његовог деловања. Препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује на њих. **Ради уз минималну помоћ наставника** у виду кратких потпитања и корекција и уз **висок степен самосталности и ангажовања.**

ЗАДОВОЉАВА	**У довољној мери** образлаже везу људских права и одговорности, наводи примере за групу права и слобода, аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика. Идентификује показатеље кршења права детета у свакодневном животу, користи појмове савременог демократског друштва и демократског друштва, образлаже улогу грађана у друштвеном систему, препознаје ситуације дигиталног насиља и зна како да реагује на њих. **Делимичан степен активности и ангажовања.**

ШЕСТИ РАЗРЕД	
ИСТИЧЕ СЕ	**У потпуности и врло активно** учествује у избору теме, узрока и инструмената истраживања,учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради података. Уочава проблеме у заједници самостално сакупља податке о изабраном проблему. Презентује истраживање и добијене податке. Процењује ефекте спроведеног истраживања и идетификује пропусте и грешке. У дискусији показује вештину активног слушања,износи свој став, заснован на аргументима.Учествује у доношењу правила групе и поштује их.Проналази,критички разматра и користи информације из различитих извора. **Ради самостално, без помоћи наставника и уз висок степен активности и ангажовања.**
ДОБАР	**У великој мери** учествује у избору теме,узрока и инструмената истраживања,учествује у спровођењу истраживања,прикупљању и обради података. Презентује истраживање и добијене податке. Процењује ефекте спроведеног истраживања и идетификује пропусте и грешке.У дискусији показује вештину активног слушања,износи свој став,заснован на аргументима.Учествује у доношењу правила групе и поштује их. Проналази,критички разматра и користи информације из различитих извора. **Ради уз минималну помоћ наставника** у виду кратких потпитања и корекција и уз **висок степен самосталности и ангажовања.**
ЗАДОВОЉАВА	**У довољној мери** учествује у избору теме, узрока и инструмената истраживања, учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради података. Презентује истраживање и добијене податке. Процењује ефекте спроведеног истраживања и идетификује пропусте и грешке. У дискусији показује вештину активног слушања,износи свој став, заснован на аргументима. Учествује у доношењу правила групе и поштује их. Проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора.Ради уз

	д**елимичан степен активности и ангажовања.**

СЕДМИ РАЗРЕД	
ИСТИЧЕ СЕ	**У потпуности** образлаже везу права и одговорности, повезује претходно савладане области, наводи примере за групу права и слобода, аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика. Идентификује показатеље прекршаја права детета у свакодневном животу, користи појмове савременог демократског друштва, образлаже улогу грађана у друштвеном систему. Разуме значење појма грађанин и могућности његовог активизма у оквиру државе. Схвата механизме функционисња власти и државе. Зна улогу ђачког парламента и његове задатке, иницијативе које предузима. **Ради самостално, без помоћи наставника и уз висок степен активности и ангажовања.**
ДОБАР	**У великој мери** образлаже везу права и одговорности, наводи примере за групу права и слобода, аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика. Идентификује показатеље вршења прекршаја права детета у свакодневном животу, користи појмове савременог демократског друштва, образлаже улогу грађана у друштвеном систему. Разуме значење појма грађанин и могућности његовог активизма у оквиру државе. Разуме механизме функционисања власти и државе. Схвата улогу ђачког парламента и његове задатке, иницијативе које предузима. **Ради уз минималну помоћ наставника** у виду кратких потпитања и корекција и уз **висок степен самосталности и ангажовања.**
ЗАДОВОЉАВА	**У довољној мери** образлаже везу права и одговорности,наводи примере за групу права и слобода, аргументује значај инклузивног образовања, права и потребе за образовањем свих ученика. Идентификује показатеље вршења прекршаја права детета у свакодневном животу, користи појмове савременог демократског друштва,образлаже улогу грађана у друштвеном систему. Јасан му је појам грађанин и његова улога у друштву. Разуме пднос дрве, власти и грађанина. Разуме улогу ђачког парламента и њихове иницијативе.. **Делимичан степен активности и ангажовања.**

ОСМИ РАЗРЕД	
ИСТИЧЕ СЕ	**У потпуности** учествује у избору теме, узрока и инструмената истраживања, учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради података. Зна да процени положај деце у савременом друштву. Разуме утицај и улогу медија у савременом друштву. Презентује истраживање и добијене податке. Процењује ефекте спроведеног истраживања и идетификује пропусте и грешке. У дискусији показује вештину активног слушања,износи свој став, заснован на аргументима. Учествује у доношењу правила групе и поштује их. Проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора с**амостално, без помоћи наставника и уз висок степен активности и ангажовања.**
ДОБАР	**У великој мери** учествује у избору теме, узрока и инструмената истраживања, учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради података. Разуме положај деце у савременом свету. Уме да процени утицај медија у савремном друштву. Презентује истраживање и добијене податке. Процењује ефекте спроведеног истраживања и идетификује пропусте и грешке. У дискусији показује вештину активног слушања,износи свој став,заснован на аргументима. Учествује у доношењу правила групе и поштује их. Проналази,критички разматра и користи информације из различитих извора у**з минималну помоћ наставника** у виду кратких потпитања и корекција и уз **висок степен самосталности и ангажовања.**
ЗАДОВОЉАВА	**У довољној мери** учествује у избору теме,узрока и инструмената истраживања,учествује у спровођењу истраживања, прикупљању и обради података. Идентификује положај деце у савременом друштву. Схвата улогу медија у савременом свету. Презентује истраживање и добијене податке. Процењује ефекте спроведеног истраживања и идетификује пропусте и грешке.У дискусији показује вештину активног слушања, износи свој став, заснован на аргументима.Учествује у доношењу правила групе и поштује их. Проналази, критички разматра и користи информације из различитих извора. **Делимичан степен активности и ангажовања.**

ВЕРСКА НАСТАВА 5-8. РАЗРЕД

Оцењивање у верској настави је описно, што одговара формативном оцењивању. Под тим се подразумева тростепеност оцена**: истиче се, добар и задовољава**.

Оваква врста оцењивања се не односи само на знање или способности већ на општу слику о карактеру и интелектуалним способностима ученика. Узима се у обзир целовита личност ученика и избегава се стриктно оцењивање знања. Оно што је важно јесте да оцена не буде препрека ка стварању поверења ученик – вероучитељ и да не буде сметња развоју љубави према вери и Цркви. Вероучитељ приликом оцењивања мора да буде свестан да утиче на целокупну личност ученика, а не само на интелект и знање које ученик треба да усвоји и презентује. Оцењивање из верске наставе треба да буде засновано и на љубави, толеранцији, разумевању и слично…

Вредновање ученичких активности се врши континуирано праћењем:
-постигнућа ученика
-начина како ученик усваја градиво
-степена самосталности у раду
-начина остваривања сарадње у процесу учења са другим ученицима
-израде домаћег задатка
-вештина комуникације
-излагања и представљења радова (изложба радова, цртежи...)
-учешћа у различитим облицима групног рада
-резултата рада
-креативности
-практичног рада

Непосредно описно оцењивање ученика може се вршити кроз:
- усмено испитивање;
-писмено испитивање;

Оцена се утврђује на основу следећих критеријума:
Истиче се:
- у потпуности разуме основна сазнања о темама Православног катихизиса
- примењује стечено знање у свакодневном животу и користи за стицање нових знања
-активно учествује у дискусији и доноси закључке
- показује изузетну самосталност, иницијативу
- изврсно сарађује са осталим ученицима и наставником
-активно учествује у наставном процесу, заитересован за рад, тражи изазове, пажљиво слуша, љубазан према другима
-отворен за сарадњу, разговор и разумевање

Добар:
- делимично разуме садржај теме
- учествује у дискусијама, закључује, али уз велику помоћ наставника
-користи се само са добро усвојеним начинима и техникама, те нерадо користи креативни рад

- не показује жељу за самосталним ангажманом на часу
- повремено остварује сарадњу са осталим ученицима и наставником
-на часу слабије активан

Задовољава:
- препознаје садржај теме
-усваја основне појмове предмета али се не ангажује у раду предмета
- нерадо извршава радне задатке
-готово да уопште не остварује сарадњу са другим ученицима и наставником

Школска свеска: Наставник може да оцени школску свеску ученика на крају полугодишта или школске године. Том приликом наставник оцењује:
-комплетност садржаја свеске
-уредност
-цртеже,
- додатне текстове и слично.